

Riksdagens protokoll

2005/06:76

Tisdagen den 21 februari

Kl. 13.30 – 16.06

Protokoll
2005/06:76

---

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 14 och 15 februari.

2 § Meddelande om parentation

Talmannen meddelade att *onsdagen den 22 februari kl. 9.00* skulle plenum inledas med parentation för att hedra minnet av riksdagsledamoten Inger Lundberg.

3 § Meddelande om frågestund

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 23 februari kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky, statsrådet Ulrica Messing, statsrådet Morgan Johansson, statsrådet Carin Jämtin och statsrådet Ibrahim Baylan.

4 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2005/06:242

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:242 av Ana Maria Narti (fp)

Patienternas rättigheter

Interpellationen kommer att besvaras tisdag den 7 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 20 februari 2006

Socialdepartementet

Hans Karlsson

Enligt uppdrag

Björn Reuterstrand

Rättschef

5 § Svar på interpellation 2005/06:250 om biståndet till den paramilitära demobiliseringen i Colombia

Anf. 1 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Alice Åström har ställt fyra frågor till biståndsministern om Sveriges bistånd till den paramilitära demobiliseringen i Colombia. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Den första frågan gäller vilka krav som Sverige ställt på Organisationen för Amerikas stater, OAS, när det gäller avväpningen av den colombianska paramilitären.

Sveriges regering har sedan augusti 2004 stött den OAS-mission som syftar till att verifiera avväpningsprocessen i Colombia. Vi har ett långsiktigt engagemang som är inriktat på en fredlig utveckling med respekt för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt och på att lindra konfliktens verkningar.

En internationell närvaro i de områden som demobiliserats är enligt min mening av yttersta vikt. Det krävs en oberoende internationell verifiering på plats, dels som en preventiv säkerhet för människorna som bor i dessa områden, dels även med tanke på kommande val, i synnerhet i regioner där paramilitären haft total kontroll – detta för att få en ökad insyn i vad som faktiskt sker i dessa regioner.

Sverige har framfört följande krav för stöd till missionen till OAS generalsekreterare José Manuel Insulza

- att det finns en klar indikation om att OAS medlemsländer är beredda att politiskt och finansiellt stödja missionen,
- att missionens oberoende ställning kan säkerställas,
- att missionens mekanismer för att påtala överträdelser av eldupphöravtalet utvecklas,
- att missionens mandat klargörs i relation till dess två roller att stödja och verifiera fredssträngningarna, samt
- att missionens arbete kring mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt stärks genom ett nära samarbete med Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter.

Den andra frågan gäller vilka krav vi är beredda att ställa för ett eventuellt fortsatt stöd till avväpningen av paramilitärerna. De nämnda kraven kommer även i fortsättningen att utgöra villkor för Sveriges engagemang i avväpningsprocessen. Generalsekreterare Insulza har till mig personligen uttryckt att dessa villkor motsvarar OAS egna målsättningar.

I dagsläget har flera av kraven tillgodosetts. Sverige ser det som positivt att det politiska och ekonomiska stödet från OAS medlemsländer och det internationella samfundet exempelvis har ökat. Hittills har Brasilien, Chile, El Salvador, Mexiko, Peru och Venezuela uttryckt sitt intresse av att gå in med stöd till OAS verifieringsmission. Brasilien och Mexiko har redan utsett experter på avväpning, demobilisering och återanpassning till missionen. Övriga länder som också visat intresse av att gå in med

stöd är Kina, Storbritannien, Norge, Rumänien, Spanien, Thailand och Ukraina.

Mycket arbete återstår dock. Till exempel fungerar missionens samarbete med Interamerikanska MR-kommissionen fortfarande inte tillfredsställande. OAS verifieringsmissions roll i processen måste förtydligas, och missionens uppgifter bör ytterligare definieras. Vi kommer även i fortsättningen att understryka vikten av att våra krav tillgodoses – inte bara som en förutsättning för vårt fortsatta stöd, utan för att det är viktigt för freden i Colombia.

Den tredje frågan gäller hur mycket som anslagits från Sveriges sida sedan starten för att stödja OAS-missionen och kringliggande verksamhet, samt hur mycket som kommer att anslås i år om stödet fortsätter.

Sverige har sedan starten år 2004 bidragit med ett tekniskt stöd i form av en verifikationsexpert. Under denna period har Sveriges totala stöd till OAS verifieringsmission varit 2 miljoner kronor. Utöver detta bidrar Sverige även med ett stöd till Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter, som av OAS permanenta råd givits en roll att ge råd och stöd kring mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Avtalet ingicks i juli 2005 och stödet uppgår till 2,8 miljoner kronor. I dagsläget har anslag för fortsatt stöd ännu inte beslutats.

Den fjärde frågan gäller huruvida Sverige avser att tydliggöra den svenska ståndpunkten i relation till den kritik som kommit från FN samt colombianska och internationella människorättsorganisationer av Sveriges stöd till demobiliseringen av paramilitärerna.

Sverige för en kontinuerlig dialog med såväl FN, civila samhället som med Colombias regering. Den dialogen kretsar naturligen kring många av de brister som vidlåder avmobiliseringsprocessen och hur man ska komma till rätta med dessa. Våra ståndpunkter har sedan avmobiliseringsens början varit klara och tydliga. En demobilisering av paramilitärer löser inte alla Colombias problem. Men om detta lyckas, och denna grupp försvinner från konfliktens logik, har Colombia kommit ett viktigt steg närmare en fredlig lösning på konflikten. Det är just detta som svenskt engagemang i landet handlar om.

Anf. 2 ALICE ÅSTRÖM (v):

Herr talman! Jag vill tacka utrikesministern för svaret. Jag är helt övertygad om att det svenska engagemanget i Colombia i den här frågan kommer av ett brinnande intresse för att förstärka freden, att införa fred och demokrati i Colombia.

Anledningen till att jag ställer frågan om det svenska engagemanget gäller utvärderingen av vad som skett hittills. Vi har ganska tydligt kunnat se att FN:s människorättskommisariat och många människorättsorganisationer, både inne i landet och internationellt, blivit motståndare till processen när de sett att det juridiska ramverket kring avmobiliseringen är minst sagt oklart. Mycket talar för att de paramilitärer som står för den klart största delen av det politiska våldet inte ens kommer att ställas inför rätta, och därmed saknas grunden för en hållbar fredsprocess bestående av sanning, rättvisa och gottgörelse.

När Sverige 2004 gick in i detta var argumentet att man skulle få insyn och kunna bidra till att övergreppen minskade. Det finns siffror som visar att våldet i landet skulle minska; dessa uppgifter kommer från rege-

ringen. Men siffrorna är också omdiskuterade. Många i Colombia menar att paramilitären snarare har passerat den erövringsfas som rådde under 1990-talet och blivit en institution i sig. Avmobiliseringen ska även ha inneburit att de skaffat sig andra roller, såsom säkerhetsexperter och säkerhetsvakter, men fortfarande har samma kontroll och grepp.

Paramilitärerna själva säger att de har inflytande över så många som en tredjedel av parlamentsledamöterna. Det är oroväckande att de paramilitära grupperna har den kopplingen till statsmakten, vilket också UD konstaterar i sin senaste Colombiarapport. Det finns nämligen fakta som visar att övergreppen i Colombia inte minskat.

Sverige har medverkat till att avmobilisera nästan 20 000 paramilitärer. Det är ungefär lika många som det totala antalet paramilitärer i Colombia var från början.

Ändå fortsätter övergreppen. Paramilitärernas kopplingar till staten är uppenbara. Hur många av dessa avmobiliserade har dragits inför rätta? Det är anledningen till min fråga, och jag vill ändå ställa den frågan till utrikesministern.

Utrikesministern säger i sitt svar att Sverige för en kontinuerlig dialog med såväl FN, det civila samhället som Colombias regering. Dialogen kretsar kring många av de brister som vidlåder avmobiliseringsprocessen och hur man ska komma till rätta med dessa.

Min fråga till utrikesministern blir: Vilka krav ställs det för att man ska komma till rätta med de brister som vidlåder avmobiliseringsprocessen? När vi ser på fakta ser vi att man uppenbarligen inte lyckats alls.

Anf. 3 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Jag tycker att det är att gå väldigt långt och att inte ta hänsyn till vad som faktiskt har hänt att säga att ingenting har förändrat sig, för det har det naturligtvis. Om 24 000 militärer har avväpnats innebär det ändå att det har skett en förändring och att nya förutsättningar har skapats.

Det är naturligtvis svårt att direkt bevisa ett orsakssamband mellan att våldsnivån faktiskt har sjunkit och att det är verifikationsmissionen som har bidragit till det och inte andra skäl. Men om man nu konstaterar att minskat våld i tid sammanfaller med avväpnningen av 24 000 paramilitärer med vapen kan man ändå konstatera att det måste finnas ett samband. I vart fall syftar det hela till att få färre människor, paramilitärer, med vapen som ju huvudsakligen har sysslat med att hota och döda, kidnappa och massakrera människor.

När det gäller det juridiska ramverket har jag förståelse för den kritik som har riktats mot lagen om rättvisa och fred. Den är långtifrån perfekt, och den motsvarar i vissa avseenden inte vedertagna internationella normer. Samtidigt är det så att vill man få till stånd en fredsbyggande process måste man ibland betala ett visst pris. Här gäller det att hitta en balans mellan rättvisa och fred. Lagen medger förvisso strafflättnader, vilket var förutsättningen för att över huvud taget få paramilitären att acceptera en avväpning. Det är, trots brister, ett unikt försök att skapa förutsättningar för fred.

Våra krav på hur den här processen ska föras vidare redovisade jag tydligt i mitt svar. Och det är de krav vi fortfarande har, och de är en förutsättning för att vi ska ge vårt stöd till den fortsatta processen.

Anf. 4 ALICE ÅSTRÖM (v):

Herr talman! För oss i Vänsterpartiet blir det ganska tydligt att de krav som Sverige ställer och som är viktiga att man ställer faktiskt inte uppfylls. Jag vill ställa ytterligare en fråga. Har en avmobilisering av paramilitären egentligen skett? I grund och botten har det också uppstått nya fenomen. I dag uppträder man i stället i skepnad av privata säkerhetsbolag och informatörer till säkerhetsstyrkorna, som har en klar koppling till statsmakten. Är det egentligen så att man bara har bytt skepnad, då har man inte fått någon avmobilisering i det verkliga livet.

När det gäller våldet, om det har minskat och om det har en koppling finns det andra fakta som visar att övergreppen i Colombia kanske inte har minskat. Antalet internflyktingar har faktiskt ökat kraftigt de senaste åren. Enligt människorättsorganisationen Codhes var över 252 000 personer tvungna att fly från sina hem under de tre första kvartalen 2005. Det var en ökning med drygt 18 % jämfört med motsvarande period tidigare år. I Colombia är tre och en halv miljon, nästan var tionde colombian, på flykt i sitt eget land. Det kommer nästan dagligen kommunikéer som vädjar om stöd till aktivister som har mordhotats, fängslats på oklara grunder eller till och med mördats. Colombia är fortfarande ett av de länder i världen där fackföreningsmän ofta mördas.

Min fråga blir ändå till utrikesministern: Hur länge tänker Sverige fortsätta att engagera sig om de krav som Sverige ställer inte kan uppfyllas? Hur länge tänker Sverige vara inblandat om man ser att situationen för befolkningen i Colombia inte ändras utan att paramilitären i stället övergår till att uppträda i andra skepnader? Det är viktigt med en fredsprocess i Colombia, men det är också viktigt att man inte är med och stöder en demobilisering som inte sker i det verkliga livet.

Den sista fråga jag vill ställa till utrikesministern utifrån UD:s egen rapport, där man uttrycker en oro för en koppling mellan paramilitären och statsmakten är: Vilka krav för utrikesministern fram i kontakterna med Colombias regering när det gäller de klara och tydliga sambanden mellan paramilitären och statsmakten?

Anf. 5 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! När det gäller att det fortsatt förekommer våld där ska det inte heller uteslutas att det finns en koppling till det faktum att det fortfarande är gerillagrupper av olika slag som verkar där. De är inte indragna i någon process över huvud taget. Där kvarstår det att få dem med i processen också.

När det gäller de paramilitära styrkorna är det den colombianska statens ansvar att säkerställa att de inte övergår till annan verksamhet och att det inte finns en koppling av det slag som vi inte kan acceptera. Det är en del av innehållet i den återkommande dialog som vi har med företrädare för den colombianska regeringen. Vi har uttryckt vår oro för att det kan finnas kopplingar, och vi kräver att dessa kopplingar blir synliga och åtgärdade.

För vårt fortsatta engagemang krävs naturligtvis att vi får en utveckling som är acceptabel, att vi får svar på våra frågor och att vi tror att den fortsatta processen ska leda till det som hela missionen syftar till. Det är därför det är viktigt med den återkommande utvärderingen och den åter-

kommande dialogen. Vi tar hela tiden ställning utifrån hur situationen förändrar sig och hur vi ser att utvecklingen blir.

Internflyktingarna är fortfarande ett stort humanitärt problem. Hur många internflyktingarna är vet vi inte exakt. Det är motstridiga uppgifter om det. Men det är en problematik som måste hanteras.

Anf. 6 ALICE ÅSTRÖM (v):

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för svaret, och jag hoppas att man verkligen gör en uppföljning och en djup analys och också tar till sig de rapporter som kommer om att det faktiskt har misslyckats.

Jag vill i den här sista repliken ändå ta upp frågan om straffrihet. Jag är mycket väl medveten om att en förutsättning för att man skulle inleda hela processen var att det fanns en öppning för att kunna ge straffrihet. Det var också ett krav från paramilitärerna för att man skulle ta stegen in i en fredsprocess.

Min sista fråga till utrikesministern blir ändå: Hur ser man på sättet varpå lagstiftningen har använts? Enligt Amnesty har den nya lagen snarare fått till resultat att man i stället för att skyldiga ställs till svars för krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten, och på det sättet avstängs från den tidigare konflikten, återanvänder dessa, precis som jag sade tidigare, i privata säkerhetsbolag, som informatörer och säkerhetsrådgivare till militären. Det som blir min grundläggande fråga är: För man med sig även den här frågan? Det är så tydligt i rapporterna att straffriheten har använts på ett sätt om är fullständigt orimligt. Det är tusentals förövare som redan har dragit nytta av amnestin. Är det någon som ställs inför rätta för de grova brott som har begåtts? Hur tänker utrikesministern fortsätta att driva frågan att lagen inte får tillämpas på det sättet?

Anf. 7 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Jag kan inte dela Alice Åströms uppfattning om att man i dag kan säga att missionen har misslyckats. Det går inte att säga så. Det krävs ett ytterligare engagemang. Det behövs flera länder som blir engagerade i processen. Trycket på Colombias regering och på de inblandade grupperna måste öka. Det är därför jag redovisade att det nu finns en insikt från flera länder om att här krävs ett större internationellt engagemang om missionen ska lyckas.

Det går inte heller att säga att det handlar om straffrihet. Det gör det faktiskt inte i det här fallet. Det handlar om möjligheter till strafflindring. I de freds- och demokratiseringsprocesser som har genomförts på många håll i världen under modern tid har man utfärdat amnesti eller upprättande av sanningskommissioner. Det har varit det gängse.

Colombia har valt att ställa de ansvariga till svars i en juridisk process, även om straffsattserna ligger på en nivå som man egentligen inte tycker motsvarar de brott som de som blir åtalade är ansvariga för. Det kan vi kritisera. Men faktum är att detta är en unik process, där man inte har infört straffrihet utan där det är fråga om vissa strafflättnader.

Den stora utmaningen i dag i Colombia är att se till att lagen i praktiken implementeras på ett så effektivt och transparent sätt som det över huvud taget är möjligt. På det viset kan det bli ett bidrag till att skapa fred i landet.

Generalsekreteraren Insulza har till mig personligen bekräftat att OAS-missionen också har en viktig funktion i just denna del i uppfyllandet av dess arbete. Vi kommer att följa det mycket nära, och vårt engagemang kommer att vara beroende av hur utvecklingen blir i framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2005/06:76
21 februari

Svar på
interpellationer

6 § Svar på interpellation 2005/06:244 om åtgärder mot spelmissbruk

Anf. 8 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Else-Marie Lindgren har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att skapa långsiktighet i behandlingsverksamheten för dem som har fastnat i ett spelberoende.

Först vill jag säga att jag delar Else-Marie Lindgrens oro för spelandets baksidor, framför allt riskerna för att spelandet övergår i ett spelberoende.

När det gäller insatser mot spelmissbruk har resurserna ökat kraftigt under de senaste åren. I år fördubblas vi stödet till spelberoende. Tonvikten har legat på att utveckla och finna metoder som kan fungera långsiktigt.

Under 1999 startades Stödlinjen. Det är en gratis telefonrådgivning för spelberoende och deras anhöriga. Linjen bemannas av bland andra terapeuter med goda kunskaper om frågor runt spelberoende. Stödlinjen uppdaterar fortlöpande information om aktuellt vårdutbud, aktiva självhjälpsgrupper och andra stödformer för spelberoende. Stödlinjen drivs av Spelinstitutet på uppdrag av Statens folkhälsoinstitut.

Under 2004 förstärktes stödlinjen. Information om dess nummer samt mottagningstid står numera på alla lotter. Det går även att ringa gratis med mobiltelefon till stödlinjen. Detta ledde till en stor ökning av antalet samtal.

I samarbete mellan Statens folkhälsoinstitut, Uppsala universitet och Spelinstitutet pågår ett Internetadministrerat självhjälpsprogram baserat på kognitiv beteendeterapi, KBT.

För dem som har så allvarliga problem att de söker sig till socialtjänsten eller psykiatri behövs dels det stöd de kan få från dessa instanser, dels specifika insatser mot spelberoendet. En nödvändighet för att socialtjänstens och sjukvårdens insatser för dem blir meningsfulla är att det finns en grundkunskap om spelproblem inom dessa sektorer.

Statens folkhälsoinstitut har givit stöd till ett utvecklingsprojekt med öppenvård för spelberoende och deras anhöriga. Projektet kommer att pågå till och med år 2006 och följs kontinuerligt av forskare som ska utvärdera verksamheten. Projektet har bidragit till en ökad kunskap om vilka problem spel kan skapa och har förbättrat beredskapen att bistå spelberoende.

Parallellt med utvecklingsarbetet pågår en utbildnings- och informationsinsats i två steg. I etapp ett, som pågår just nu, utbildas 700–800 anställda inom missbrukarvården. I etapp två, som startas i år och avslutas under 2007 ges en kortare utbildning till ytterligare 6 000 anställda inom socialtjänst, primärvård, psykiatri och kriminalvård.

Ungdomar löper större risk än vuxna att hamna i ett spelmissbruk. Men kunskaperna om på vilket sätt man kan stödja och hjälpa barn och ungdomar med spelproblem är begränsade. Stöd har därför getts till ett forsknings- och utvecklingsprojekt för att utveckla metoder att nå ungdomar med allvarliga spelproblem. Projektet drivs av Beroendecentrum Maria Ungdom i samverkan med Karolinska Institutet.

Sammantaget kan sägas att vi nu börjar få tillräcklig kunskap för att kunna ge adekvat stöd till människor med spelproblem. Regeringen har för avsikt att värdera de insatser som gjorts och i budgetarbetet överväga olika alternativ att ge fortsatt stöd till insatser mot spelberoende.

Anf. 9 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Det är många vackra ord och mycket som räknas upp i svaret på min fråga. Trots det svarar inte ministern på det som jag ställer frågan om.

Vi vet att den svenska spelmarknaden växer så det knakar. Den 24 november 2005 gav regeringen Svenska Spel tillstånd att starta nätpoker. ATG har ansökt hos regeringen om att få flytta in sina hästspel i restauranger med serveringstillstånd. Spelandet hittar nya miljöer och lockar till sig människor som inte tidigare har spelat.

Nu har också det socialdemokratiska partiet ansökt hos regeringen om tillstånd att starta nätpoker. Syftet ska vara att få in pengar till det partipolitiska arbetet. Det kan ge intäkter vid sidan av medlemsavgifter och partistöd, säger kassören Tommy Ohlström till Expressen. Nämnde Ohlström säger också att eftersom Svenska Spel har fått tillstånd att ha en pokersajt är det moraliskt acceptabelt att Socialdemokraterna också startar en.

Men i takt med att spelmarknaden växer så det knakar ökar också antalet spelberoende, precis som ministern var inne på – mycket beroende på att nätpoker lockar alltfler spelare. Det är otroligt upprörande att Socialdemokraterna då ansöker om att få arrangera nätpoker och inte minst omoraliskt.

För miljontals människor är spel ett oskyldigt och trivsamt avbrott i vardagen. Men spelet har även en baksida bestående av ökade insatser, skulder och lögn för familj och vänner – spelmissbruk.

För att kunna hjälpa dem som fastnat i spelberoende måste intäkterna från spel omfördelas. En större del av intäkterna från spel måste avsättas till beroendefrågor på alla områden. Det handlar, som ministern säger, om forskning, förebyggande arbete, stöd, behandling och så vidare.

Svenska staten tjänar 6 miljarder kronor per år på spel. Men i budgeten för 2006 har det avsatts 29 miljoner för att hjälpa dem som har fastnat i spelmissbruk. Det är bra jämfört med det som har avsatts tidigare, men det motsvarar ändå bara 0,5 % av statens intäkter av spel. Och, ministern, inför 2007 har man endast avsatt 4 miljoner kronor i budgeten. Detta skapar naturligtvis stor osäkerhet kring alla de projekt som ministern har radat upp här och som ska startas också under 2006.

Folkhälsominister Morgan Johansson delar uppenbarligen inte min oro. Han vägrar att svara på min fråga om hur det ska skapas långsiktighet i projekten som riktas mot spelberoende.

Anf. 10 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Svenskar spelar mest i världen. Spel kan vara en oskyldig hobby. Men det finns de som inte klarar av sitt spelande. Antalet spelmissbrukare i Sverige är svårt att uppskatta. Vi använder ibland siffrorna 130 000 eller 150 000, men ingen vet exakt hur många vi har. Spelmissbruk skiljer sig från andra missbruk som alkohol och narkotika. Det syns inte på samma sätt och det luktar inte. Men det kan vara precis lika allvarligt.

Vi ser tidningsrubriker som: Spelade bort företag och familj. Jag singlar slant om tusenlappar. Tonåring stal pengar och spelade bort dem. Jag vill inte att mitt spelande ska öka.

Bakom dessa braskande rubriker finns det människor som mår mycket dåligt. Runtomkring dem finns familj och vänner som spelmissbrukarna har utnyttjat eller försummat.

Därför är det en viktig interpellationsdebatt som vi har här i dag. Morgan Johansson är som folkhälsominister också ansvarig för att spelmissbruk inte ska bli det allvarliga folkhälsoproblem som det håller på att bli.

Vi i Centerpartiet anser att det är mycket viktigt med de förebyggande åtgärderna. Vi är glada att det finns en stömlinje eller hjälplinje för spelberoende. Men det finns ett problem, och det är att denna linje för närvarande endast är öppen mellan kl. 10 och 19 måndag till fredag. Vi tycker att tiden skulle kunna utökas så att den även var öppen mer på kvällstid och helger. Jag undrar hur ministern ser på den möjligheten.

Sedan krävs det naturligtvis också omfattande behandlingsinsatser och större insikter hos socialtjänstpersonal och andra som kommer i kontakt med spelmissbrukarna. Det är också viktigt att man får mer pengar till den här verksamheten. Vi efterlyser större anslag till förebyggande verksamhet och vård av spelmissbrukare.

Det finns en uppgift om att det lär finnas ungefär 40 miljoner i outtagna vinster hos Svenska Spel. Skulle man inte kunna använda de pengarna så att det blir mer hjälp till de spelberoende?

Jag vet att ministern har starka känslor för Skåne. Han känner säkert till att det i Malmö finns en förening för spelberoende. Jag hittade en notis i en Malmötidning om Janos Szemenkar som hade varit spelberoende i många år, men till slut kom han ur detta. Så här säger han: Avsikten med Spelberoendes förening är inte att erbjuda någon lång behandling eller samtal med psykologer. I stället är det personer som själva har varit spelberoende som ställer upp som stöd och delar med sig av sin erfarenhet. Mycket handlar om att via samtal och råd kunna ta sig ur ett beroende.

Så tillägger han: Tyvärr har vi i dag inte de resurser som behövs för att kunna utöka föreningen och ta emot många fler.

Min fråga till ministern blir därför: Finns det inte anledning att anslå mer pengar så att den viktiga verksamheten som utförs i Spelberoendes förening skulle kunna byggas ut ytterligare?

Anf. 11 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Lite överraskad blev jag nog när Else-Marie Lindgren inledde sitt inlägg med att hävda att jag inte hade svarat på frågan. Jag gick faktiskt tillbaka och läste frågan, och frågan är: Vilka åtgärder avser

statsrådet att vidta för att skapa långsiktighet i behandlingsverksamheten för dem som fastnat i ett spelberoende?

Det är faktiskt precis det som jag har redovisat, nämligen de åtgärder som vi har vidtagit med de nya pengar som vi har. Det är en satsning av staten som nu genomförs för första gången någonsin. Nu börjar vi bygga upp en struktur och en hjälp för dem som har fastnat i spelberoende. Det har vi inte haft tidigare. Under den här mandatperioden tar staten ansvaret på det här sättet för första gången någonsin.

Sedan blev jag ännu mer konfunderad när Else-Marie Lindgren i sitt inlägg började tala om någonting som hon över huvud taget inte berörde i sin interpellation, nämligen en enskild ansökan om att få bedriva pokerspel. Om det är det som Else-Marie Lindgren vill fortsätta att diskutera vill jag hänvisa till det ansvariga statsråd som har hand om den frågan, det vill säga Sven-Erik Österberg. Jag har hand om spelberoendeproblematiken och de frågorna, medan Sven-Erik Österberg har hand om ansökningar från enskilda som vill bedriva pokerspel. Så är ordningen, och det är det jag för min del tänker ägna den här debatten åt.

Jag redovisar i mitt svar att vi, som jag sade, under den här mandatperioden för första gången någonsin börjar bygga upp en stödverksamhet och en utbildning för de människor som är aktiva och verksamma inom socialtjänsten, psykiatrin och olika behandlingsformer. Det har vi aldrig gjort tidigare i vårt land. Vi fördubblar resurserna till detta under innevarande år.

Vi gör självfallet inte den här insatsen för att den ska vara en dagslända. Det här är en start på någonting som vi vill bygga upp och som vi vill ha en struktur för på längre sikt.

Vi bygger upp en öppenvårdsverksamhet i storstadsområdena. Det börjar vi med nu. Vi gör en utbildningsinsats, som jag berörde i svaret, på 700–800 som redan nu är på väg att gå en utbildning och på ytterligare 6 000 människor som är verksamma inom missbrukarvården, socialtjänsten, psykiatrin och så vidare för att få upp medvetenheten kring de här frågorna och de här problemen. Vi utvecklar metoder för att speciellt kunna nå ungdomar. Det sker tillsammans med Maria Ungdom och Karolinska Institutet.

Jag skulle nog vilja säga att det vi har gjort under den här mandatperioden är ett första steg för att bygga upp en sådan långsiktig struktur som jag tror att vi båda egentligen vill se.

Till Lars-Ivar Ericson vill jag säga att han har alldeles rätt, både när det gäller mina känslor för Skåne och att jag nog förhållandevis väl vet vad som händer när det gäller spelfrågorna hemma i min valkrets och i vår gemensamma del av landet. Den förening i Malmö som Lars-Ivar Ericson talar om har jag besökt. Jag gjorde det för ett år sedan och diskuterade då deras förutsättningar. Jag noterar att av de medel som vi nu anslår går en hel del pengar, närmare bestämt 1,7 miljoner, till riksorganisationerna för den här typen av kamratstödande verksamhet. Det ser jag också som en mycket viktig del i vår strategi framöver.

Anf. 12 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Det gäller att läsa innantill. Min fråga lyder så här, och då läser jag innantill: Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att

skapa långsiktighet i behandlingsverksamheten för dem som har fastnat i ett spelberoende?

Det handlar alltså om långsiktighet. Om man då anslår 29 miljoner för 2006 och sedan 4 miljoner för 2007, undrar jag hur vi långsiktigt ska klara av alla de satsningar som ministern har talat om här. Det var min fråga.

Sedan nämnde jag att Socialdemokraterna vill starta nätpoker som ett inlägg om att man ytterligare ökar tillgången till sajter där man kan spela. Det ger naturligtvis ett ökat spelberoende. Det var min avsikt med detta.

Nästa år blir det endast 4 miljoner till de spelberoende, Morgan Johansson. Det skulle jag vilja ha en kommentar till.

Anf. 13 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Det finns hjälp att få i form av behandlingshem, men tyvärr är de alldeles för få. Jag tror att de som jobbar inom det här området har en bra metod när de använder den kognitiva terapin och försöker att ändra tankemönstret bakom spelaridentiteten. Men sedan kommer den svåra tiden efter behandlingen då spelmissbrukaren behöver få en ny vänkrets och hjälp till en meningsfull fritid. Precis som ministern tror jag att de spelberoendes föreningar kan göra stora insatser här. Det är bra att de nu ska få mer pengar.

Ministern hänvisar till ett Internetbaserat självhjälsprogram i sitt svar. Det var en nyhet för mig. Jag ringde i förmiddags upp Per Carlbring som är ledare för projektet. Han kunde då berätta att man har avslutat den första omgången och var inne i en sexmånaders uppföljningsperiod. De resultat som de hittills hade nått bedömdes som goda. Många hade kommit till insikt om spelproblematiken och hur den ska hanteras. Tröskeln till att söka hjälp via detta program var inte så hög jämfört med de mer traditionella vårdprogrammen. Vi får se detta program som ett viktigt komplement till vård på institution.

Men sedan sade han också att detta är ett forskningsprojekt. Och vi vet från många andra områden att forskning inte är så högprioriterat i Sverige. Min fråga till ministern blir därför: När det nu har visat sig att detta självhjälsprogram kan nå många spelmissbrukare vore det väl en god investering att anslå mer pengar så att fler resurspersoner kan knytas till detta program och därmed också fler människor kan få tillträde till det? Som det fungerar nu måste man alltså stå i kö för att komma med, och vi vet att mycket negativt kan hända under kötiden.

Anf. 14 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Jag är också glad för att vi får diskutera spelfrågorna med statsrådet, även om jag samtidigt vill göra den noteringen att det hade varit bra om folkhälsoministern inte bara hade haft ansvar för frågor om spelberoende, alltså vad man ska göra när olyckan så att säga är framme, utan också hade haft ansvar för det förebyggande arbetet. Det kommer ju nu att diskuteras senare här med utgångspunkt i en interpellation av Lennart Kollmats, och då kommer ett annat statsråd att svara. Det är ju kanske statsministern som ska svara på frågor om varför regeringens arbete är organiserat som det är, men jag skulle ändå vilja säga som min mening att det vore bra om ansvaret för det förebyggande arbetet, alltså spelpolitiken – vilka spel man ska tillåta och hur de ska var upp-

lagda för att man ska förebygga beroende – också fanns inom Socialdepartementet.

Min fråga till Morgan Johansson tar sin utgångspunkt i det uttalande som riksdagen har gjort med anledning av socialutskottets betänkande över budgeten. Där säger utskottet att även om det görs en hel del så finns det anledning att överväga hur finansieringen av insatser mot spelberoende långsiktigt kan stärkas. Jag delar interpellantens uppfattning att det ser lite oroande ut om man ena året anslår 29 miljoner och nästa år talar om 4 miljoner. Utskottet hänvisar till Folkhälsoinstitutets förslag om att särskilda medel ska avsättas ur överskottet från spelverksamheten för att motverka spelberoende och minska de skadliga effekterna av överdrivet spelande. Man vill att regeringen skyndsamt ska pröva den modellen.

Nu fanns det en reservation till det här avsnittet i socialutskottets betänkande av Folkpartiet tillsammans med Centern och Kristdemokraterna där vi ställde oss bakom det här, även om vi uttryckte en viss reservation när det gällde att specialdestinera pengar från vinsterna till behandlingen. Men i det här desperata läget måste man ju ändå titta på vilka enorma överskott som den här verksamheten ger till staten. Vi lägger också till att det kanske vore dags att göra en mera bred utredning med långsiktigt perspektiv just på hur man ska kunna förebygga spelberoende. Precis som när det gäller andra beroenden är det ändå så att man kan förebygga beroende genom olika typer av insatser i regelverk för vilka spel som får anordnas, hur de får anordnas och så vidare. Jag vill ändå fråga, med risk för att Morgan Johansson slår ifrån sig och säger att det här är någon annans bord: Är det inte dags för en bred parlamentarisk utredning om hur man ska lägga upp spelpolitiken för att den ska vara så förebyggande som möjligt? Där borde ju regeringen förhoppningsvis ha en gemensam uppfattning, och man skulle inte behöva hänvisa till att det är någon annans bord.

Anf. 15 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Först tror jag att man ska komma ihåg att det vi nu håller på att bygga upp är alldeles i sin start. Staten har aldrig tagit något sådant här ansvar tidigare för dem som har fastnat i ett spelmissbruk eller ett spelberoende. Samtidigt tar vi det mot bakgrund av det som flera av er har pekat på, att vi har kanske 45 000 människor i vårt land med ett spelberoende och kanske ytterligare drygt 100 000 med ett problemspelande. Det är de siffrorna vi har. De tenderar också att öka efterhand.

De tenderar egentligen inte att öka på grund av huvudsakligen verksamhet som svenska aktörer bedriver. Jag tror att det stora bekymret egentligen är de nya spelformer som sköljer in över oss hela tiden från framför allt de Internetbaserade spelen. Jag tror att det är en del av förklaringarna till att bekymren nu tenderar att öka som de gör. Det är en viktig lärdom för oss, därför att vi måste ju också ha en politik för en reglerad spelmarknad. Jag ska alldeles strax komma in på det, även om jag då går lite över gränsen till mitt område, men vi talar ju också om förebyggande här, inte bara missbruk.

Else-Marie Lindgrens huvudfråga är just den om spelberoendet och långsiktigheten. Jag har sagt att vi från vår sida är beredda att ta ett långsiktigt ansvar för att kunna bygga upp en struktur för att hjälpa männi-

skor att komma ur sitt missbruk. Det är vi. De 4 miljoner som Else-Marie Lindgren hänvisar till är den bottenplatta som finns. Sedan kommer vi naturligtvis att förhandla inför budgeten 2007, och det skulle förvåna mig väldigt mycket om vi inte kommer att kunna signalera väldigt tydligt för de kommande åren att den ambitionsnivå som vi har i år både ska vidmakthållas och stärkas. Else-Marie Lindgren får bärga sig lite tills budgeten för nästa år kommer. Men som sagt: Vi binder oss vid att ha en långsiktighet för finansiering av åtgärder för dem som har fastnat i spelmissbruk. Det är alldeles klart.

Jag sade tidigare när det gäller spelpolitiken i övrigt att jag tycker att den i huvudsak vilar på Sven-Erik Österbergs bord. Kanske är det så att man ska ta chansen lite senare i dag då den här frågan kommer upp igen att föra den här diskussionen vidare – bland annat om frågeställningen om öronmärkta pengar, men också om det här med en parlamentarisk utredning.

Samtidigt kan jag inte låta bli, när vi nu talar om långsiktighet, att ändå notera att det största hotet mot långsiktighet i spelpolitiken ju inte är den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet eller Miljöpartiet, utan det ligger ju på den borgerliga sidan. Om vi tittar på hur man ser på spelfrågorna på den borgerliga sidan så ryms ju hela skalan: allt från Kristdemokraterna å ena sidan, där man väl knappt ens får spela kort, åtminstone inte på söndagar, till Moderaterna å andra sidan, som vill avreglera så mycket de kan, och därmed göra sig av med stora intäkter som i dag går till ungdomsverksamhet – där har vi en öronmärkning – och till idrotten – där är det också en öronmärkning av pengarna – men samtidigt kommer att bjuda in till väldigt stora ytterligare problem när det gäller spelberoende och spelmissbruk.

Jag tycker, för att ge ytterligare ett utkast i den här debatten för kollegerna att diskutera: Varför kan vi inte få se en borgerlig spelpolitik? Hur skulle den se ut, inte minst mot bakgrund av att det nu är Moderaterna som är den stora dominanten på den borgerliga sidan? Kommer inte er ansvarstagande spelpolitik att hamna i skymundan vid ett eventuellt regeringsskifte?

Anf. 16 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Först vill jag säga att jag delar Gabriel Romanus uppfattning om hur splittrad regeringen är i den här frågan. Min förra interpellationsdebatt hade jag med Bosse Ringholm, vår vice statsminister, som då svarade galant på frågorna och som vanligt naturligtvis undvek att ge svar. Den här gången har jag ställt min interpellation till Sven-Erik Österberg, som nu visar sig i skepnaden av Morgan Johansson. Det tyder ju på att det finns en bred splittring inom Socialdemokraterna när det gäller den här frågan.

I svaret som ändå har getts står det på sista raden att man ska ”värdera de insatser som gjorts och i budgetarbetet överväga olika alternativ att ge fortsatt stöd till insatser mot spelberoende”. Så skriver Morgan Johansson till mig som svar. Ändå är det faktiskt 4 miljoner som ligger där som en platta, som det uttrycktes. Men allt det som har räknats upp här tidigare ger ju en oerhört allvarlig signal till alla dessa människor som nu ska jobba med den här frågan. Man ser att från 29 miljoner, som satsas i år, går det över till att bli 4 miljoner. Det är vad det står. Något annat står

det inte. Att ni sedan kommer att förhandla med Vänsterpartiet och Miljöpartiet om en annan nivå må vara hänt, men jag är väldigt osäker så här långt hur långt den diskussionen räcker.

Varför inte då pröva ett konkret förslag som Kristdemokraterna har lagt fram? Vårt förslag är att man försöker få en lagändring till stånd så att minst 5 % av överskottet av spel öronmärks för att betala vård till spelmissbrukare – minst 5 %, alltså. Det är väl en bra regel. Tillsammans kan vi komma överens om att få en lagändring till stånd när det gäller det här.

Anf. 17 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Först vill jag notera att statsrådet säger att han skulle bli oerhört förvånad, om jag hörde rätt, om det inte blir minst samma nivå som detta år nästa år, även om det står 4 miljoner. Vi hoppas att vi slipper den förvåningen då. Vi är säkert många som kommer att hålla honom räkning för detta. Så förhandla hårt! Det är det enda jag kan säga – om det nu är Morgan Johansson som ska sköta de förhandlingarna. Det får vi väl se någon gång i september. Men jag tycker att vi ska hålla fast vid detta. Det är ett positivt resultat av dagens diskussion.

Det är ju enormt stora tal, som Morgan Johansson säger här, som vi har när det gäller spelberoende. Vi kan nog tyvärr inte skylla allt detta på spelformer som kommer utifrån. Det är Sveriges riksdag som har beslutat om Jack Vegas som skapar mångdubbelt mer spelberoende än de enarmade banditer som en gång i världen förbjöds av just det skälet. Det är regeringen som har gett tillstånd till andra beroendeskapande spelformer.

Jag kan hålla med om att spelpolitiken kanske är ett ämne som skulle passa bra för blocköverskridande samarbete. Det är inte bara Moderaterna som har en liberal syn på spelpolitiken. Morgan Johanssons tidigare kollega Erik Åsbrink är väl den som vi har att tacka för att vi har kasinon här i landet. Det finns på båda sidor av vattendelaren de som är mer oroad över spelberoende och de som tycker att det här är ett nöje som folk kan ägna sig åt och så får vi väl eventuellt ta hand om problem som uppstår, men att arbeta förebyggande är inte så viktigt. Då vore det bra med en parlamentarisk utredning där man över parti- och blockgränser kan fundera över detta, för det är ingen lätt materia, särskilt inte med Internet som kommer in och som vi har svårt att tas med. Det skulle jag tycka vore en bra utväg ur det här dilemmat som vi nog sitter i allihop för närvarande och, som sagt, som förstör livet för tusentals människor och deras familjer.

Anf. 18 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag ska bara runda av med några kommentarer. Dessutom får jag tacka för diskussionen. Jag tror att den ändå har varit klagörande på ett sätt. Självklart ska vi ta ett långsiktigt ansvar för att se till att vi bygger ut hjälpen till dem som är spelberoende. Det är beskedet i dag. Så är det.

Men jag pekade på bekymret att få veta vad alternativen är i svensk politik. Där kom vi nog inte så långt egentligen. Jag pekade på de stora skillnaderna som finns. Det är som ett lotteri om vi skulle ha en borgerlig regering. Då vet man inte riktigt vilken politik som skulle föras.

Från vår sida är det väldigt tydligt. Vi ser balansgången. Många människor vill ha trygga, säkra men också roliga spelalternativ. Spel är ju kul för många. Det har man kanske glömt bort i den här debatten. Många tycker faktiskt att det är kul. Då måste de här spelalternativen finnas, samtidigt med ett socialt ansvarstagande, där vi nu, för första gången någonsin egentligen, tar ett statligt ansvar för att hjälpa människor som har hamnat i ett spelberoende.

Else-Marie Lindgren nämnde avslutningsvis att hon vill ha en knytning till 5 % av överskottet. Jag vill värja mig mot att göra sådana automatiska knytningar. Jag tycker att man alltid måste utgå från hur stort behovet är, att det är det som ska bestämma hur mycket pengar man sedan slussar in i verksamheten. Annars blir det väldigt stelt. Det finns också en risk att man kommer att satsa antingen för lite eller alldeles för mycket på någonting. Det är alltid behovet som måste styra. Så det är min inställning i den frågan.

Tack igen för en stimulerande debatt!

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2005/06:229 om statsbidrag till handikapporganisationer

Anf. 19 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Elina Linna har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder så att Socialstyrelsens bedömningar i framtiden inte strider mot Sveriges åtagande vad gäller de nationella minoriteterna. Hon har också frågat om jag avser att vidta några åtgärder för att möjliggöra att Sverigefinska synskadades förening ska kunna få statsbidrag. Frågorna är ställda utifrån Socialstyrelsens hantering av ansökningar om statsbidrag till handikapporganisationer.

Den senare frågan har jag svarat på i ett frågesvar den 17 januari 2006 (2005/06:741). Av svaret framgår att Socialstyrelsen beslutar om och vilka handikapporganisationer som ska tilldelas statsbidrag utifrån förordningen (2000:7) om statsbidrag till handikapporganisationer och att jag för närvarande inte har för avsikt att ändra på villkoren i förordningen för att ge fler handikapporganisationer möjlighet att få statsbidrag. Sedan år 2000 har antalet handikapporganisationer som har kvalificerat sig för statsbidrag ökat med elva stycken, vilket innebär att totalt 54 handikapporganisationer får statsbidrag i år.

Under åren 2000 och 2001 fick Sverigefinska synskadadeförbundet så kallat etableringsbidrag för att kunna bygga upp verksamheten så att de så småningom kunde motsvara villkoren för statsbidraget. Det var under denna uppbyggnadsfas som Socialstyrelsen medgav undantag från villkoret att organisationen ska ha ett lokalt eller regionalt förankrat föreningsliv i minst tio län. Under åren 2002–2005 fick Sverigefinska synskadadeförbundet fullt statsbidrag eftersom de då uppfyllde villkoren. När organisationen inte längre kvalificerar sig för etableringsbidrag krävs synnerliga skäl för att organisationen ska medges undantag från kravet på en riksomfattande organisation. En bedömning av huruvida det finns syn-

nerliga skäl måste ske i varje enskilt fall. Det ankommer på Socialstyrelsen, såsom ansvarig myndighet, att göra den bedömningen.

Minoritetspolitiken är liksom handikappolitiken ett sektorsövergripande politikområde. Det innebär att dessa ska genomsyra hela samhället. Det är naturligtvis viktigt att regeringens politik får genomslag i de statliga myndigheternas verksamhet. Jag anser dock inte att detaljreglering av ett visst statsbidrag är en lämplig metod för att uppnå detta. Dagens reglering av statsbidraget till handikapporganisationer medger att olika aspekter vägs in vilket är nödvändigt för en helhetsbedömning.

Anf. 20 ELINA LINNA (v):

Herr talman! Först vill jag tacka socialminister Berit Andnor för svaret. Som ministern påpekar har jag redan i januari fått svar på min fråga om ministrarnas möjligheter att verka för att Sverigefinska synskadades förening skulle kunna få statsbidrag. Ministern svarar att det är Socialstyrelsen som beslutar om vilka handikapporganisationer som får bidrag. Hur kommer det sig då att jag fortsätter att ta upp denna fråga, nu i form av en interpellation?

Det gör jag för att jag menar att myndigheten i denna fråga har gjort en bedömning på grund av ett regelverk som är avsett för handikapporganisationer som företräder majoritetssamhället och som på intet sätt tar hänsyn till det minoritetspolitiska åtagande som förpliktigar att Sverige stöder de nationella minoriteternas språkliga och kulturella utveckling.

Jag är bekymrad över att det fortfarande finns okunskap om regeringens intentioner med minoritetspolitiken, speciellt med tanke på att Europarådet i sin uppföljning har rekommenderat Sverige att förbättra situationen för finska språket utanför det nuvarande förvaltningsområdet.

Socialstyrelsen menar i sin argumentation för avslag av bidraget att det inte finns några synnerliga skäl för Sverigefinska Synskadade att få statsbidrag. Vidare säger man att eftersom det finns en annan organisation, Synskadades Riksförbund, som tillvaratar synskadades intressen bedömer Socialstyrelsen att det inte finns grund för synnerliga skäl.

Herr talman! Den argumentation som Socialstyrelsen för oroar mig. Synskadades Riksförbund gör ett utmärkt jobb, men har inga möjligheter att tillvarata och stödja de finskspråkiga synskadade.

I sitt svar säger socialministern att minoritetspolitiken, liksom handikappolitiken, är ett sektorsövergripande politikområde. Jag delar den uppfattningen. Ingår inte då också i myndigheternas åtagande att ge stöd till de nationella minoriteterna så att deras möjligheter till inflytande i samhället stärks?

Att hänvisa Sverigefinska Synskadades 800 medlemmar till Synskadades Riksförbund talar sitt tydliga språk, nämligen att Sverigefinska Synskadade inte ska ha något stöd utan de ska anpassa sig, eller kanske rättare sagt assimileras i majoritetssamhället.

Jag har förståelse för att ministern inte vill detaljreglera visst statsbidrag. Men i denna fråga saknar myndigheten rutiner som upprätthåller regeringens intentioner med den nationella minoritetspolitiken.

Min följdfråga till ministern är: Avser ministern att vidta några åtgärder så att berörda myndigheter arbetar enligt regeringens intentioner med den nationella minoritetspolitiken?

Anf. 21 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Att debattera Socialstyrelsens bedömningsgrunder och de bedömningar man gör i ett enskilt fall gränsar väldigt nära till frågan om ministerstyre. Jag vill poängtera att det kanske är olämpligt att jag går in i enskilda detaljer i det här ärendet.

Låt mig säga att om man detaljstyr för mycket finns det naturligtvis en uppenbar risk för att man utestänger andra typer av aspekter som är värdefulla när man gör en bedömning av vilka synnerliga skäl som ska ligga till grund för att göra avsteg från den förordning som styr Socialstyrelsens arbete.

Den bedömning som är gjord grundar sig ju på en förordning där vi har lagt fast att för att man ska göra bedömningen att det är en riksomfattande organisation bör man ha en verksamhet i tio län. Det har ansetts som en rimlig avvägning för hur man ska uppfylla begreppet riksomfattande organisation.

Som jag pekar på i mitt svar gavs det under en period särskilt stöd för att föreningen skulle få bygga upp sin verksamhet. Det medgavs ett undantag från kraven i förordningen. Sedan inträffar en situation där föreningen uppfyller de krav som ställs i förordningen.

Det finns alltid anledning att fundera över om de förordningar och regler som vi har till grund för statens bidragsgivning är de rätta. Jag har träffat HSO, Handikappförbundens samarbetsorgan, och diskuterat de här frågorna. Det här är en fråga som är väldigt viktig och angelägen för föreningarna inom handikapprörelsen. Det är viktigt att det fungerar på bästa möjliga sätt. Jag kan tycka att det finns anledning att fundera vidare över den situation som har inträffat där man från det ena året till det andra mister sitt statsbidrag.

Handikappförbundens samarbetsorgan har bland annat föreslagit – inte att grunderna för fördelningen av organisationsbidragen ska förändras, men – att man kanske skulle kunna tänka sig någon form av utfasningsperiod på två år.

Det är väldigt viktigt att se att de regler vi har syftar till en förenkling av hanteringen av bidrag. Det ska finnas en förutsägbarhet och en långsiktig hållbarhet, vilket är väldigt viktigt när det gäller bidragsgivningen.

Det kan naturligtvis finnas anledning att fundera vidare på den här frågan. Jag vill också påminna om att vi just nu har en utredning som pågår när det gäller statens bidragsgivning till folkrörelseorganisationer över huvud taget. Detta är väldigt viktigt och centralt för att vi ska kunna utveckla medborgarnas engagemang inom viktiga områden.

Låt mig avsluta med att säga att jag är öppen för att titta vidare på hur vi på bästa sätt ska kunna utveckla och förbättra bidragsgivningen när det gäller statens bidrag till organisationer.

Anf. 22 ELINA LINNA (v):

Herr talman! Min poäng i den här frågan är att man när man tittar på kriterier för om man är berättigad till bidrag måste ta hänsyn till fler kriterier än dem som finns i dag. Jag misstänker att när man skrev den här förordningen fanns inte den nationella minoritetspolitiken i den form som vi har i dag. I dag har Sverige en egen lagstiftning och har ratificerat Europarådets konventioner om den nationella minoritetspolitiken.

Jag tror att man har någonting att fundera över när det gäller förordningen och att man också tar hänsyn till de frågorna.

Som jag nämnde i mitt inlägg har Sverigefinska Synskadade 800 medlemmar. Det finns medlemmar i så gott som varje län. Sverigefinnarna bor överallt i landet. I vissa län finns det så få medlemmar att det inte går att upprätthålla någon föreningsverksamhet. Det är det som har gjort att det nu inte finns föreningsverksamhet i minst tio län.

Sverigefinska Synskadades Förbund har däremot planerat att starta flera föreningar inom den närmaste tiden, men utan statsbidrag blir det så gott som omöjligt. I stället blir det en verksamhet på sparlåga. Förhoppningsvis får förbundet bättre tur med bidragsansökan i slutet av året. Samtidigt är inte förbundet berättigat eftersom man inte har tillräckligt många föreningar. Förbundet har hamnat i en moment 22-situation.

Jag kan berätta att 18 Sverigefinnar som nyligen har förlorat synen inte får möjlighet att delta i en anpassningsutbildning. Förbundet har varit tvunget att ställa in den utbildning som var planerad nu under vårvintern.

Det tar ju många år att bygga upp en väl fungerande verksamhet som denna. Det finns nu risk för att verksamheten totalt raseras under året. Det bekymrar mig väldigt mycket.

Jag vet att ministern inte kan styra över myndighetsbesluten. Min fråga till ministern är ändå: Har ministern några goda råd att ge till de Sverigefinska synskadades förbund så att de skulle kunna fortsätta med sitt viktiga arbete?

Anf. 23 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Låt mig understryka det som jag tidigare också sagt, nämligen att vi just nu i Socialdepartementet utifrån Handikappförbundens samarbetsorganisations förslag bereder frågan om bidragen till handikapporganisationer. Vi håller på och värderar de förslag som har kommit från det hållet för att se om det finns möjligheter att ytterligare utveckla och förbättra bidragsgivningen. Samtidigt har vi översynen av folkrörelsepolitiken, en utredning som just har tillsatts, där frågan om den statliga bidragsgivningen till organisationer i dess helhet just nu är föremål för överväganden.

Det som har styrt bidragsgivningen har ju varit ett antal kriterier. Ett av dem har rört frågan om man ska ha en riksomfattande organisation och i den meningen också vara företrädd lokalt och regionalt upp till tio stycken län. Det är naturligtvis bara ett av de kriterier som ligger till grund för den här bidragsgivningen, men det är ett av dem som finns och som styr Socialstyrelsens bedömningar.

I det här fallet är det också viktigt att poängtera att man från föreningens sida har fått ett särskilt etableringsbidrag under ett antal år just för att kunna bygga upp sin organisation, som jag är väl medveten om också tar tid att bygga upp för att få stabilitet och en långsiktighet i en riksförening. Då har vi den typen av bidrag, som ju har varit betydelsefulla.

Jag kan också konstatera att man under de tre senaste åren har kunnat uppfylla de krav som har funnits enligt denna förordning. Det är självfallet min förhoppning att man åter kommer att kunna uppfylla de krav som finns i förordningen. Jag är öppen för att titta vidare på frågan när det

gäller förordningen och de förslag som har kommit från Handikappförbundens samarbetsorganisation. Det är också min förhoppning att man från föreningen Sverigefinska Synskadeförbundet kommer att kunna få möjlighet att få del av det statliga organisationsbidraget.

Anf. 24 ELINA LINNA (v):

Herr talman! Jag hoppas också att det blir bättre tider för Sverigefinska Synskadades Förbund, och jag tackar ministern för det löfte som jag i alla fall uppfattade det som när ministern säger att hon är öppen för att titta närmare på förordningen också. För närvarande finns endast ett förbund för handikapporganisationer som tillhör nationella minoriteter. I framtiden kanske det blir fler förbund och föreningar. Det kanske också blir fler som arbetar för fler nationella minoriteter. Det är fem grupper så det finns behov. Det är jag övertygad om.

Sedan hoppas jag också att utredningen tittar speciellt på de nationella minoriteternas situation eller ställning i samhället.

När det gäller att få besked om att man inte mer är berättigad att få bidrag tycker jag att det måste finnas andra rutiner. I dag får man sina bidrag indragna utan att ha möjlighet att överklaga och utan att Socialstyrelsen har fört någon dialog med organisationen. Det tycker jag är mycket olyckligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2005/06:249 om OPS-lösningar inom försvarsanknuten verksamhet i Arboga

Anf. 25 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Jörgen Johansson har frågat mig vilket konkret åtgärdsprogram jag avser att genomföra för att uppfylla de löften staten gett Arboga för att återskapa de arbetstillfällena som försvunnit i försvarsanknuten verksamhet.

Låt mig först få påminna om att statsrådet Ulrica Messing, som är ansvarig minister för åtgärdsprogrammet för Arboga, besvarade en i allt väsentligt likalydande interpellation av Jörgen Johansson den 7 februari 2006, interpellation 2005/06:209. Statsrådet Messing redovisade utförligt de insatser som regeringen gjort avseende både civil verksamhet och försvarsanknuten verksamhet i Arboga. Jag kommer därför i mitt svar att beröra endast den försvarsanknutna delen.

I mars 1997 presenterade regeringen ett utvecklingsprogram för Arboga. I detta ingick en utlokalisering av 100–150 arbetstillfällena inom Försvarets materielverk, FMV.

I dag omfattar FMV:s verksamhet i Arboga bland annat huvuddelen av kompetensenheten för teknisk information. FMV har ungefär 100 anställda i Arboga. Till detta kommer Försvarsmaktens logistik, FM Log. När FM Log inrättades 2002 lokaliserades teknikdivisionen till Arboga. Numera finns teknikdivisionens stab och bland annat delar av lednings-systemenheten i Arboga. FM Log har ungefär 200 anställda i Arboga. Inriktningen är vidare att under innevarande år göra en viss utökning av

verksamheten. Mot denna bakgrund vill jag framhålla att försvarssektorn på ett påtagligt sätt bidrar till sysselsättningen i Arboga.

Regeringen har således stått fast vid de löften som givits och genom ett konsekvent arbete också uppfyllt dem.

Jörgen Johansson pekar i sin interpellation på Försvarsmaktens interna utredning av sin förrådsverksamhet. Jag tycker inte att det är lämpligt att en intern myndighetsutredning ska diskuteras i riksdagen innan myndigheten har fattat beslut i saken. Det är en fråga för Försvarsmakten att besluta om och därför ska jag inte uttala mig i det enskilda ärendet. Jag är beredd att kommentera saken först sedan Försvarsmakten fattat beslut i fråga om förrådsverksamheten.

Jörgen Johansson tar även upp offentlig-privat samverkan, så kallade OPS-lösningar. Offentlig-privat samverkan handlar om att finna alternativa lösningar till hur verksamheter kan bedrivas i syfte att åstadkomma effektivare resursutnyttjande.

Försvarsförvaltnings- och Försvarsstyrningsutredningarna har analyserat verksamheter inom försvarssektorn och konstaterat att förändringspotential kan finnas inom vissa områden. Ett sådant område är materiel-försörjning, och då till exempel genom offentlig-privat samverkan. Regeringen prövar nu utredningarnas förslag i frågan och avser närmast att återkomma till riksdagen under våren.

Behovet av industrins medverkan varierar från fall till fall. Man måste till exempel ta ställning till hur riskfördelningen mellan stat och industri ska se ut för en viss verksamhet samtidigt som kommersiellt godtagbara villkor måste uppnås.

Huruvida offentlig-privat samverkan ger flera arbetstillfällen till Arboga återstår att se när förändringsprocessen har fortskridit så pass långt att konkreta resultat kan påvisas, men med tanke på hur den industriella basen i Arboga ser ut borde flera företag kunna bli aktuella för denna typ av verksamhet.

I och med denna kompletterande redovisning har Jörgen Johansson nu fått ett samlat svar och en allsidig belysning på den ställda frågan.

Anf. 26 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Jag vill tacka för svaret på min interpellation. Det är helt rätt att jag har ställt en liknande interpellation till statsrådet Messing. Hon och jag var överens om att frågan skulle utvidgas till att även ge försvarsministern möjlighet att svara på den.

Ursprunget till frågan är alltså om staten har tagit sitt ansvar. Svaret härrör sig från flytten av Volvo Aero från Arboga då 650 arbetstillfällen försvann. Flytten betalades av staten. Samvetet från de inblandade parterna innebar att Volvo och staten satsade 100 miljoner kronor i ett så kallat riskkapitalbolag, Arbustum, som skulle bidra till nya jobb i Arboga.

Eftersom avkastningen på det insatta kapitalet sattes så högt innebar det att inga jobb skapades under en tioårsperiod. Det innebar att Arbustum lades ned på hösten förra året.

Frågan är om regeringen har hållit sitt löfte. Som jag ser det är svaret entydigt nej. Jag delar alltså inte åsikten att regeringen har stått fast vid de löften som getts och konsekvent uppfyllt dem. Däremot håller jag med försvarsministern om att försvaret specifikt har hållit sitt löfte genom de

jobb som har skapats via FM Log och FMV. Det är just här som lite av problemet uppstår.

Arboga hade tidigare en arbetsmarknad som till 40 % var försvarsberoende. I dag är det ca 30 %. På en sådan marknad är det givetvis inte bra i och med att man är för beroende av omvärlden – i det här fallet försvarsbeslut. Samtidigt finns det i Arbogaregionen en arbetskår som är kunnig i de frågorna. Nu när försvaret med rätta börjar se över försörjningssidan inom försvaret, och då med en koppling mellan offentligt och privat, framstår det här ur Arbogas synvinkel som mycket intressant. Det skulle dels uppfylla de löften som regeringen tidigare har gett, dels ge förutsättningar att stärka utvecklingen av den civila sektorn i Arbogaregionen.

Att göra Arboga till en försöksort i de här frågorna skulle vara helt i linje med de strävandena, som var tanken i bland annat det pressmeddelande som näringsminister Sundström gav ut vid det tillfället – jag tror det var den 23 februari 1997.

Jag har förståelse för att statsrådet har svårt att svara mer ingående på mina frågeställningar om den specifika utvecklingen för Arboga. Men att frågan diskuteras ser jag som ett första steg i en positiv utveckling för en av försvarsbeslut hårt drabbad ort.

Beträffande förrådsverksamheten har jag också förståelse för statsrådets kommentar om lämpligheten att debattera en utredning som pågår inom försvaret. Men både statsrådet och jag är väl medvetna om att om en förändring ska ske till gagn för Arboga är det i det här skedet som synpunkterna egentligen behöver komma fram.

Av utredningen kan jag konstatera att man till stora delar för ett logiskt resonemang och kommer till en slutsats som troligtvis kommer att medföra en effektivisering av förrådshanteringen utifrån försvarets nya förutsättningar. Det är bra. Det som förvånar mig är lokaliseringen av förråden. Här föreslås fyra orter. Alla fyra är belägna i tillväxtcentrum i Mellansverige. Samtidigt finns en väl uppbyggd förrådsverksamhet med möjlighet att vidareutvecklas som uppfyller den kravspecifikation man ställer i utredningen.

Dessutom har regeringen uttalat att regeringen ska stötta Arboga som en tidigare drabbad försvarsort. Att jag nu tar upp frågan beror på att jag i den fortsatta diskussionen om etableringsort även vill ta med Arboga. Jag är övertygad om att Arboga klarar sig väl i konkurrensen med övriga orter, bara man får möjlighet att vara med på spelplanen. Det jag reagerar på i statsrådets svar är beskedet om att regeringen genom ett konsekvent arbete har uppfyllt sina löften.

Har statsrådet förståelse för att de drabbade i Arbogaregionen inte känner igen den beskrivningen?

Anf. 27 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Det är naturligtvis Ulrica Messing som har det samlade greppet över de regionala utvecklingsfrågorna. De olika departementen ska biträda med sina sakområden för att se till att man uppnår målet. Jag har förtroende för de redovisningar och de slutsatser som Ulrica Messing gör över helheten. Det är naturligtvis aktiviteter långt utanför försvarsområdet som ska bilda bas för utvecklingen i Arboga framöver eftersom – vilket är positivt – till följd av det gynnsamma säkerhetsläget det mili-

tära försvaret inte längre blir den starka komponenten. Då handlar det om olika insatser av infrastruktur, utbildning och sådant som är nödvändigt för att också etablera annan verksamhet än den som är försvarsanknuten. Sådantillvida är det bra om andelen har minskat från 40 till 30 %, även om Jörgen Johansson och jag tycker att det skulle kännas bättre på sikt för Arboga att ha en ännu större civil del. Det är vi överens om.

När man tittar på helheten kan man konstatera att staten har gjort insatser för att stärka Arbogas bas näringsmässigt och ge den en civil profil.

Sedan kommer vi över till min egen del, som ändå handlar om det som är försvarsanknutet. Jag är glad att Jörgen Johansson och jag är överens om att det är ett viktigt arbete att samverka mellan privat och offentlig sektor. Det ska användas till att först och främst effektivisera den verksamhet som sker i försvaret, men också för att den verksamheten också kan ge infallsvinklar, impulser och skapa bas för annat. Det gör att regeringen ser med stor förhoppning på det.

Samtidigt ska man vara klar över att försvarsverksamhet ska fungera i utsatta och pressade situationer. En del av den privat-offentliga samverkan vi har sett prov på har inte alla gånger klarat uthålligheten utan varit sårbar. Det visade sig bland annat under stormen Gudrun. När det gäller försvaret måste vi säkerställa att vi faktiskt uppnår något som är stabilt även i de situationerna. Men vår utgångspunkt är positiv – precis som Jörgen Johanssons. Jag hoppas att det blir bra.

Det finns företag i Arboga som är intressanta. Jag är också glad att Jörgen Johansson tycker att det är svårt att diskutera ett arbete som nu bedrivs inom Försvarsmakten. Frågan om hur man vill lokalisera sin verksamhet har vi överlåtit till Försvarsmakten. De ska ha en effektiv organisation, precis som de redovisar. Då är det många aspekter som behöver vägas ihop som vi i Regeringskansliet inte alla gånger kan se.

Jag har förstått att Arboga kommun inte har varit helt passiv i frågan. Det är inte så att det utredningsarbetet är färdigt än. Mer tycker jag inte att jag som statsråd kan säga. Vi kan inte hålla på och detaljstyra alla investeringar och förändringar som behöver ske framöver när vi också vill ha ett effektivare försvar.

Anf. 28 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Jag är övertygad om att vi är överens på många punkter. En av anledningarna till att vi står här och debatterar är trots allt att debatten i sig ska bidra till att man ska fundera över etableringsorterna. Jag ser också att den privata och den offentliga sektorn på ett mycket bra sätt skulle kunna bidra till att utveckla försvaret.

Jag vill framhålla vissa saker från det pressmeddelande som lades fram i mars 1997. Där framgår att det ska skapas ett långsiktigt utvecklingsprogram för flera jobb i Arbogaregionen. Man säger också att målet är att skapa en region som går från en starkt försvarsberoende verksamhet till ett mer mångsidigt och mindre störningskänsligt näringsliv, och så vidare. Man säger dessutom att regeringen vidare avser att medverka till att verksamheter i statlig regi etableras i Arbogaregionen.

Jag vill då återupprepa att försvaret faktiskt har etablerat verksamheter, men det är lite lömskt att diskutera att vi har gått från 40 % till 30 %. Problemet är att vi har haft en befolkningsminskning och en minskning

av antalet sysselsatta, och så vidare. Det är en stor andel av försvarsanknuten verksamhet samtidigt som vi givetvis har en personal som har den inriktningen. Det finns alltså en stor kunskap på området. Den ska förvaltas och utvecklas.

I allt samhällsarbete gäller att verka för att varje satsad krona ger största möjliga verkan. Jag ser att man har möjligheten här. Det finns en möjlighet att stimulera en utveckling av den civila sektorn. Det finns en möjlighet att uppfylla de löften regeringen har gett till bygden. En koppling mellan nuvarande försvarsverksamhet i Arboga kompletterad med OPS-lösningar med det civila samhället skulle också kunna vara en grund för vidareutbildning av nyckelpersoner inom försvaret. Det är en fråga som vi också har diskuterat. Människor som har gått färdigt sin officersutbildning kan knytas till OPS-verksamheten, för att samtidigt finnas i ständig jour vid eventuella utryckningar på olika håll i världen. När de sedan passerar ålderstrecket för att vara aktiv officer kan de gå vidare i OPS-verksamheten.

Jag vet att detta har diskuterats i Arboga, även med försvarsledningen. Det vore en inriktning väl värd att diskutera.

Jag upplever, trots allt, att vi är överens om viljeinriktningen. Jag ser fram emot att vi gemensamt ska arbeta för att vidareutveckla Arboga-regionen.

Anf. 29 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Det äger nog sin riktighet att en debatt i sig också sätter fokus på en fråga, även om det kan kännas lite tamt för mig som minister att hänvisa till att det här är ett arbete som pågår i den myndighet som har ansvar, med den arbetsfördelning som finns mellan regering och departement. Men det är en tröst för mig att höra att Jörgen Johansson i princip delar min syn, förstår att jag inte i alla delar kan gripa in i de frågorna och har respekt för det.

På en punkt är vi ändå oeniga, och det är huruvida regeringen har uppfyllt sina förpliktelser mot Arboga eller inte. Jag tycker att Ulrica Messing i sin redovisning klargjorde att regeringen hade gjort det. Men Jörgen Johansson ska notera att det i det försvarsbeslut som fattades hösten 2004 inte finns något som direkt påverkar Arboga. Det beror på att vi inser att den verksamhet som har sin bas i Arboga också är en del i en utveckling. Men det kan inte vara på benet Försvarsmakten som så mycket ska vila framöver.

Jag tycker att det är positivt att procenten försvarsanknutet sjunker i Arboga. Sedan förstår jag att Jörgen Johansson också vill att antalet boende och verksamma i Arboga ska öka. Ta då det som ett tecken. Vi påverkade inte beslutet. Däremot är det naturligtvis så att de orter som omfattas av omställningar på försvarsområdet ändå kommer att påverkas genom att det sker teknikutveckling och förändring, som innebär att man kan bedriva verksamheten på ett annat sätt än tidigare. Då är det också bra att en del väldigt framåtsyftande och framåtriktade verksamheter för försvaret finns kvar i Arboga.

Anf. 30 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Ja, även om statsråd kan verka lama är det oppositionens roll att försöka skrämman upp dem så att de framstår som lite mer aktiva.

Vad gäller försvarsbeslutet och drabbade orter är ju Arboga en tidigare drabbad försvarsort men som jag upplever – där är vi inte överens – ännu inte har fått full kompensation. Jag konstaterar vad gäller förrådsverksamheten att de fyra orter som trots allt diskuteras inte är drabbade av det senaste försvarsbeslutet. Samtidigt har Arboga resurser på det här området; vi har både personella resurser och verkstadsresurser.

Vad jag vill säga är att om Arboga bara kommer med i konkurrensen med de övriga orterna kommer vi att klara oss bra i den konkurrensen. Men det gäller också att vi kommer upp på bordet och får vara med på spelplanen.

Anf. 31 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Jag tror inte att det hjälper att skrämman upp mig. Däremot är det nog framgångsrikt när Arboga kommun tar kontakt med Försvarsmakten och pekar på sina förutsättningar att härbärgera verksamheter.

Det jag har erfarit är att de orter som nämns där man anger principerna under ett utredningsarbete är exempel på orter som skulle komma i fråga. Men när det gäller den slutliga bedömningen vill jag ändå säga om placeringen av förrådsverksamheten att det är viktigt att den hamnar på en plats som är optimal utifrån logistiska synpunkter. Jag tror att vi är överens, Jörgen Johansson, om att det är så många komponenter i det att beslutet nog ligger tryggast i Försvarsmakten, och inte i Regeringskansliet eller riksdagen.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2005/06:226 om fortsatt utredning om lotterilagen

Anf. 32 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Gunnar Axén har frågat mig när jag avser att presentera en tidsplan för när en ny lotterilag ska vara klar, hur jag avser att låta vidare utreda hur den svenska lotterilagen kan göras förenlig med EG-rätten samt om jag avser att låta vidare utreda det tionde kapitlet i Lotteriutredningens slutbetänkande där det skissas på ett alternativt utformande av den svenska spelpolitiken.

Lotteriutredningen lade fram sitt slutbetänkande *Spel i en föränderlig värld* (SOU 2006:11) den 27 januari 2006. Det är min avsikt att remittera betänkandet i sin helhet, och jag vill inte föregripa remissförfarandet genom att vidta några åtgärder i enskilda frågor innan remissinstanserna har fått tillfälle att yttra sig.

Anf. 33 GUNNAR AXÉN (m):

Herr talman! För ordningens skull ber jag att få tacka ministern för svaret, trots att det sannerligen inte var särskilt uttömmande.

Dagens spelmarknad präglas av ett antal problem som jag tycker att regeringen har blundat för under alltför lång tid – och fortsätter att blunda för.

Först har vi problematiken med spelberoende, där staten under lång tid har gjort för lite och avsatt för lite resurser för forskning kring och stöd till spelberoende. Regeringen har mest använt sig av de spelberoende som ett argument för att slå vakt om de egna monopolen på spelmarknaden. En enkel åtgärd som man hade kunnat vidta för länge sedan är till exempel att skriva in rätten till behandling mot spelberoende i socialtjänstlagen.

Ytterligare ett problem är det beroende som har utvecklats mellan spelmarknaden å ena sidan och idrottsrörelsen och folkrörelserna å andra sidan, där intäkter från spel har kommit att bli en dominerande intäktskälla för en viktig del av den ideella sektorn.

Jag är visserligen av uppfattningen att spelmarknaden borde omregleras – inte avregleras – så att vi via ett licenssystem kunde öppna upp för konkurrens på spelmarknaden. Det är något som skulle gynna spelkonsumenterna och också göra det möjligt att sätta upp tydliga krav vad gäller åldersgränser, spelinsatser och marknadsföring.

Oavsett detta står vi inför en situation där det kan hända att det svenska spelmonopolet kan komma att falla om det visar sig strida mot EG-rätten. Om jag förstår saken rätt utreds frågan just nu av EU-kommissionen. Det kanske är inom en inte alltför avlägsen framtid som vi får svar på den frågan, om vi riskerar att stå med ett svenskt regelverk som har blivit underkänt av EU-kommissionen. Jag tycker att det skulle vara av största vikt att vi vore beredda inför den nya situation som kan komma att uppstå.

Vi borde ha en beredskap kring hur vi ska hantera spelberoendeproblematiken och hur vi långsiktigt kan garantera idrottsrörelsen och folkrörelserna ett grundläggande stöd i en situation där man riskerar att tappa intäkter från spelmarknaden. Men regeringen har under många år valt att skjuta frågan på framtiden. Och nu är den snart här – framtiden.

Det är bra att ministern tänker remissbehandla utredningen. Kanske kommer denna utredning, till skillnad från de tidigare utredningarna, att leda till någonting och inte bara hamna i skrivbordslådan.

När det är valår brukar inte regeringens företrädare hålla inne med vad de vill göra, men i denna fråga verkar det vara locket på.

Jag tror inte att det skulle skada om ministern i sitt nästa inlägg åtminstone klargjorde hur han ser på de problem som jag har lyft fram och som är grunden för att jag skulle vilja se en tidsplan för en ny lotterilag som vi med säkerhet kan säga är förenlig med EG-rätten. Om vi kan få en sådan tidsplan kan vi också påbörja en diskussion om hur vi finner konstruktiva lösningar rörande dels spelproblematiken, dels hur vi ska klara av en grundläggande finansiering av och stöd till idrottsrörelsen och folkrörelserna långsiktigt.

Prot. 2005/06:76

21 februari

---

*Svar på
interpellationer*

Anf. 34 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Det är bra att Gunnar Axén tackar för svaret. Jag kan hålla med om att det inte är så väldigt uttömmande. Jag har valt att hålla det kort av den anledningen att det är praxis när man får en utredning och den ska gå ut på remiss att inte föregripa remissinstansernas synpunkter på utredningen.

Däremot kan jag säga till Gunnar Axén att vi ser med största allvar på den situation som råder. Det är till stor del en ny situation, framför allt på grund av den oerhört starka konkurrensen på svensk spelmarknad från diverse olika former av nätspel, som når oss fast de inte är tillåtna enligt svensk lag. Det känner vi alla till.

Det är klart att det utgör en stor problematik när det gäller hela situationen. Det är till viss del också grunden till att också den här utredningen fick sitt uppdrag att belysa en rad olika saker.

Sedan har det under utredningens gång kommit en rad nya faktorer som också har spelat in. Man kan alltså säga att det i allra högsta grad rör sig på spelområdet.

Hur löser man detta, och hur hanterar man detta? Gunnar Axén pekar bland annat på idrottsrörelsens beroende. Jag tycker att det finns en gammal god tradition när det gäller att folkrörelserna i Sverige har gett möjlighet till framför allt lotterier. Sympatisörer har genom att köpa lotter kunnat gynna den verksamhet som de har tyckt om av olika skäl. Det är en ganska lång och god svensk tradition som ligger till grund för detta, och som jag tycker att det finns all anledning att värda. Det har funnits mycket positivt i detta genom åren. Vad vi nu ser är att en del av detta naturligtvis utsätts för konkurrens genom annat spel, vilket naturligtvis oroar dessa aktörer.

Gunnar Axén talar om licensförfarandet. Francke har gjort en skiss till hur han tror att ett licensförfarande skulle påverka. Och jag har inte tänkt föregripa det, utan jag vill gärna se hur olika remissinstanser belyser detta.

När det gäller problematiken kan jag säga, vilket väl inte är någon hemlighet, att ett licensförfarande som innebär att man kan ställa krav i och för sig skulle vara bra. Är det intressant att gå in i det om man ändå finns där och ändå är spelbar så att säga? Är det så man ska tackla den nuvarande problematiken, eller är det andra saker som vi ska söka efter om vi ska kunna ha en spelsituation som också är reglerad och så att säga möter konsumenten, spelaren, på ett rimligt sätt?

Den situation som nu råder är att vi har ett antal människor – inte föraktligt få – i Sverige som ger sig ut och spelar på en marknad som över huvud taget är regellös. Vi vet till stor del vad som då händer och vilka avarter det leder till, men vi vet inte allt. Det är naturligtvis många negativa saker som kan inträffa. Detta är egentligen den stora problematiken i hela spelförfarandet, och det är väl egentligen den stora nöten som vi har att knäcka.

Vi i Sverige, liksom i princip alla andra länder så när som England och Malta, värnar vårt sätt att kunna reglera spelandet efter nationella regler. Det befastes också ganska tydligt när tjänstedirektivet antogs i Europaparlamentet för någon vecka sedan. Då undantogs man själva spelområdet. Det finns en respekt gentemot de olika länderna, och de anses kunna reglera och hantera detta själva. Vi är alltså i gott sällskap när vi

letar efter dessa delar för att kunna ha ordning på spelsituationen också i framtiden.

Prot. 2005/06:76
21 februari

Anf. 35 GUNNAR AXÉN (m):

Herr talman! Jag vill också framhålla att jag tror att intäkter från spelmarknaden, från lotterier och annat, även i framtiden kommer att vara en viktig beståndsdel av idrottsrörelsens och folkrörelsernas intäkter. Men trots det tror jag att vi åtminstone bör ha en beredskap för att man kan förlora intäkter från spelmarknaden om det i framtiden blir en annan reglering än i dag av spelmarknaden. Jag tror att det vore bra att ha en beredskap inför en sådan situation.

Ministern talar om olika möjligheter till licensförfarande. Och jag tror att det kanske inte skulle skada om vi tittade på hur man löser detta i England. Där tillåter man konkurrens på spelmarknaden, men man har krav på licens för dem som är aktörer på spelmarknaden. Och det är licenskrav som, om jag har förstått det, är förenade med till och med hårdare krav än man har i Sverige när det gäller marknadsföring av spel, åldersgränser, spelinsatser och så vidare. Det har lett till att man har förhållandevis mindre problem med spelberoende i Storbritannien än vad vi har i Sverige faktiskt, trots att man där tillåter konkurrens på spelmarknaden, förmodligen därför att man har både striktare regleringar av hur man får agera på marknaden och hur man får marknadsföra sina spel, i kombination med att man också satsar större resurser på forskning om spelberoende och på stöd till spelberoende. Jag tror därför att det inte skadar att man tar del av de erfarenheter som man har i Storbritannien.

Ministern pekar också på avsaknaden av regler för spel på Internet. Också där ser jag en poäng i att vi ganska snart får fram ett regelverk som gör det möjligt att öppna upp för konkurrens på den inhemska spelmarknaden, där vi inom ett svenskt regelverk kan tillåta olika aktörer att agera även när det gäller spel på Internet.

Det är lite otydligt vad som nu gäller här. Nu har regeringen gett Svenska Spel licens för nätpokerspel. Och det har tydligen också inkommit en ansökan från det socialdemokratiska ungdomsförbundet och det socialdemokratiska partiet om att få bedriva nätpoker, vilket väl lite grann känns som om det vore ett tecken på dubbelmoral när man sedan å andra sidan säger sig vilja begränsa utbudet av spel i syfte att begränsa problemen med spelberoende.

Det kan hända att det vore rimligt om det kom ett regelverk på plats som gjorde det möjligt för alla aktörer att förutse hur eventuella framtida ansökningar om tillstånd för att bedriva nätpoker med Sverige som bas kommer att bedömas.

Anf. 36 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag ska säga någonting om Storbritannien. Det är framför allt på vadhållningssidan som man har haft något slags fri konkurrens. Om man tittar på lotterisidan kan man se att det har varit tämligen reglerat också i England.

Det florerar uppgifter om detta. Efter att ha studerat detta måste jag säga att jag är ganska tveksam när det sägs att man i England skulle ha väsentligt mindre problem med spelberoende än man har i Sverige. I så fall skulle man i England vara genetiskt annorlunda och inte drabbas av

Svar på
interpellationer

spelberoende som man gör här. Jag tror att det också handlar väldigt mycket om hur man följer upp problemen med spelberoende. Eftersom det förekommer mycket spel tror jag att problemen i grund och botten är ganska stora där om man ser till det engelska systemet.

Om det ändå vore så enkelt som Gunnar Axén säger, att om vi bara reglerar detta har vi löst mycket av problematiken med nätspelet och framför allt av problematiken med nätpoker. Men problemet är ju att som det fungerar i nuvarande situation med åtkomligheten på nätet – direkt hem i vardagsrummet eller till kontoret – hjälper inga regleringar på vanligt sätt i fråga om detta.

Francke har pekat på att man genom ett licensförfarande skulle framstå som legal. Den fråga som vi måste fundera på – vi ska avvakta remissinstanserna – är om det är så attraktivt att göra det, eller om det bara blir ett sätt att exponera sig, och sedan bedriver man den fortsatta verksamheten på vanligt sätt, och då har vi inte kommit någonstans i fråga om detta. Det är denna problematik som man måste fundera på. Jag vill därför avvakta innan vi bestämmer hur detta spår ska ledas vidare och om det kan vara en lösning av hela problematiken. Men jag vill alltså avvakta vad remissinstanserna säger.

Man får inte heller göra detta för enkelt när det gäller Svenska Spel och nätpokerdelen. Om det hade varit så enkelt som att om inte Svenska Spel hade fått nätpokertillstånd hade det totala spelet minskat i Sverige, ja, då skulle det väl inte råda någon tvekan om vilket beslut som man skulle ta.

Det finns också en annan argumentation bakom detta. Och det som ligger till grund för regeringens beslut på detta område är ändå att erbjuda detta enligt svenska regler och på en reglerad marknad där man också som spelare kan känna en säkerhet. Om det kommer att leda till att spelare som i dag spelar på andra sajter som inte är tillåtna går över till den tillåtna sajten så skulle man få ett mer harmoniserat förhållande än i dag.

Jag vet inte om det håller. Jag kan inte säga det, och jag tror inte att någon kan säga det. Däremot har jag sagt att jag är beredd att följa upp detta noga för att se vad det får för konsekvenser. Blir det den positiva reaktion som har legat till grund för regeringens beslut, eller blir det att fler börjar spela och fler söker sig ut på andra sajter och man får ett negativt resultat? Jag tycker att det finns anledning att följa upp detta och titta väldigt noga på hur det har fungerat. Om man inte gör någonting alls och bara väntar och säger att man så att säga håller tillbaka detta, då stoppar man också huvudet i säcken och vill inte se den problematik som finns.

Vi är inne i en situation som är fylld av problem på spelområden. Det är något som vi delar med egentligen alla länder runt om oss och som vi också måste hantera. Därför har jag ingen anledning att vänta, avvakta i onödan eller någonting sådant.

Jag tycker att man ska behandla utredningen seriöst och se vad remissinstanserna säger och också se vilka behov som finns att gå vidare med ett antal spår. Jag är ganska övertygad om att vi måste utreda vissa saker vidare och belysa ytterligare för att komma framåt.

Situationen är så pass allvarlig i sin helhet att det måste beaktas med allra största noggrannhet. Vi måste även vara beredda att gripa in framöver för att få en bättre tingens ordning än vad som är fallet just nu.

Prot. 2005/06:76
21 februari

---

*Svar på
interpellationer*

Anf. 37 GUNNAR AXÉN (m):

Herr talman! Jag tror att ministern förhastade sig lite grann när han sade att om det vore som så att spelberoendeproblematiken vore mindre i Storbritannien så skulle det bero på att engelsmännen vore annorlunda genetiskt beskaffade än vi i Sverige.

Om det skulle vara på det sättet faller egentligen argumentationen helt platt i backen för de svenska regleringarna, om det nu inte kunde vara som så att vi kunde påverka och minska spelberoendet genom olika typer av regleringar eller åtgärder mot spelberoendet.

Vad jag pekade på var att man i Storbritannien har ganska hårda krav och begränsningar när det gäller marknadsföring av spel, åldersgränser, spelinsatser och så vidare. Det är till och med hårdare än här i Sverige. Man satsar mer resurser på förebyggande åtgärder mot spelberoende och på forskning om spelberoende och så vidare än vad man gör här i Sverige.

Det verkar ha fått resultatet att man har mindre problem med spelberoende i Storbritannien än vad vi har i Sverige. Samtidigt säger ministern att skulle man ha mindre problem med spelberoende i Storbritannien skulle det bero på att man var genetiskt beskaffad på ett annat sätt än vi svenskar.

Ministern säger också att det inte går att påverka spelberoendet med olika typer av regleringar. Då faller argumentet helt och hållet för den reglerade marknad vi har i Sverige i dag. Jag tror att ministern förhastade sig där. Man kan nog säkerligen påverka och motverka spelberoende genom en klok utformning av regleringarna på spelmarknaderna.

Där skulle vi kunna öppna för konkurrens samtidigt som vi reglerar spelmarknaden på ett klokt sätt ungefär som man har gjort i Storbritannien.

Anf. 38 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Det är viktigt att se sanningen i vitögat. Det stora problemet vi har i Sverige just när det gäller spel och spelberoende är den totalt oreglerade marknaden. Det är den som växer mest just nu. Det är där man måste fundera. Det är väl också där som de flesta nya spelberoende föds. Det visar också undersökningar.

Representanter för dem som driver spelberoendefrågorna säger att den stora andelen av dem som nu söker hjälp är de som via nätpoker har drabbats av spelberoende. Det är bekymrade föräldrar till skolungdomar och gymnasieelever som spelade bort alla sina resurser på detta, och så vidare. Jag har själv mött dem, och de har berättat hur det ser ut.

Det är där problemet finns. Det mindre problemet är på vilket sätt de legala spelen i Sverige just nu utformas och hur det är. Vi har haft en återkommande diskussion och debatt om var gränsen ska gå någonstans. Vi ska naturligtvis fortsätta att diskutera också det seriöst. Det jag ser som det stora problemet på området är faktiskt det som vi över huvud taget inte har någon kontroll över just nu och vad det kan eskalera till.

Jag ska inte ta upp någon jättestor debatt om Storbritannien. Men jag har noterat att Storbritannien till och med tillåter automatspel för barn. Det där med att man har bättre reglering av åldersgränser och så vidare kan nog diskuteras ur olika synvinklar. Men vi behöver inte fördjupa oss i den frågan.

Jag vill ändå peka på att vi i Sverige under ett år har ökat resurserna för dem som har spelberoende från 14 miljoner till 29 miljoner. Det är inte jag som ytterst har ansvaret för den frågan, utan det är Morgan Johansson. Han har haft en debatt tidigare i dag om det. Det måste också följas noga. Vi måste se till att den biten också täcks upp i framtiden.

Samtidigt måste vi också se till att de pengarna används på rätt sätt så att de verkligen kommer dem som är spelberoende till del. Det tror jag är viktigt att också peka på framöver.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2005/06:251 om dagens spelsituation

Anf. 39 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Lennart Kollmats har frågat mig om jag avser att verka för ett avtal även med andra spelbolag än de som i dag har tillstånd riktat till svenska spelare, om jag avser att verka för att öppna för ytterligare pokerspel på nätet när det inte är utklarat vad Svenska Spels inträde på den marknaden inneburit samt vad jag avser att göra för att klara ut vilka åldersgränser som ska gälla för olika spel.

Lotteriutredningen lade fram sitt slutbetänkande *Spel i en föränderlig värld* (SOU 2006:11) den 27 januari 2006. Som ett alternativ till den nuvarande regleringen presenteras i betänkandet en licensmodell. Det är min avsikt att remittera betänkandet i sin helhet, och jag vill inte föregripa remissförfarandet genom att vidta några åtgärder i enskilda frågor innan remissinstanserna har fått tillfälle att yttra sig.

Ett antal ansökningar har inkommit till Finansdepartementet avseende Internetpoker. Dessa ansökningar bereds för närvarande i Regeringskansliet. Jag vill därför inte uttala mig i denna fråga innan dessa ärenden är färdigberedda.

Som interpellanten påpekar behandlar Lotteriutredningen inte frågan om åldersgränser. När det gäller åldersgränser vill jag framhålla att de spel som har bedömts vara särskilt känsliga ur spelberoendesynpunkt är föremål för just åldersgränser.

Anf. 40 LENNART KOLLMATS (fp):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Jag är medveten om att det ibland kan vara svårt att svara när utredningar pågår eller arbete på departementet pågår. Men på något sätt tar nog det här svaret ändå priset.

Den förre spelministern var duktig på att glida undan konkreta svar. Jag måste erkänna att jag blev överraskad av att det tycks följa med positen på något sätt. Vi ska väl ändå kunna få till stånd någon form av debatt. Jag utgår från att du har någon åsikt även innan behandling via

remiss och arbete i departement. Du har svarat på en fråga. Jag ska återkomma till det.

Det var tre ämnen som jag tog upp. Det var alternativa aktörer, poker-spel och åldersgränserna. Jag återkommer beträffande åldersgränserna, eftersom det uppenbarligen var så att du inte tycker att det behövs några förändringar där. Det är möjligt att jag om tiden räcker till också tar upp lite om reklam.

Först och främst hoppas jag att du är inne på att ingen här vill ha en oreglerad spelmarknad. Däremot kan jag inte se att det egentligen skulle vara några större problem med att släppa in fler aktörer på marknaden, oberoende av om de är svenska eller inte.

I den förra interpellationsdebatten togs upp att det till exempel kunde ske genom ett licensförfarande. Där kan man reglera det mesta. Det är sådant som kostnad för licensen, högsta insatser, åldersgränser, reklam-begränsningar, hänvisningar till spelberoendeföreningar etcetera, om man inte redan har detta lagreglerat. Det ena utesluter faktiskt inte det andra.

När det gäller andra spelaktörer finns de redan här i praktiken. Det känns därför som att det skulle vara betydligt bättre att säga rakt ut: *If you can't beat them, join them*. Ta ett seriöst resonemang med bolagen och hör om det finns några möjligheter att komma överens. Jag är övertygad om att det skulle fungera med åtminstone några av de här spelföretagen.

Så till den andra delen. Jag är allvarligt bekymrad över den oerhört snabba utbredningen av pokerspelet. Det är något som vi uppenbart delar. Det hörde jag här. Det är ingen tvekan om att det omsätts väldigt mycket pengar på Internetsajter som inte är svenska. Jag hörde häromdagen att Svenska Spel uppskattar att det spelet omsatte 10 miljarder redan år 2005, och kontrollen är som sagt liten. Så långt tror jag att vi är överens om att det inte är bra.

I höstas gav regeringen Svenska Spel möjlighet att starta poker på nätet. Det var med blandade känslor jag såg det. Jag är bekymrad över hur pokerspelet breder ut sig, och jag är bekymrad över den lilla kontrollen. Jag såg därför ingen anledning att då protestera mot beslutet.

Nu har det kommit in ytterligare ansökningar. Bland dem finns också ansökningar från ett parti och dess ungdomsförbund som står ministern nära. Svenska Spel har så långt jag sett ännu inte kommit igång med sitt pokerspel på nätet. Jag vill fråga om du anser att det över huvud taget är rimligt att inom det närmaste året ens pröva andra ansökningar innan vi vet vart utvecklingen bärskän.

Jag ska i och för sig inte anklaga dig för att ditt parti försöker komma in på den här marknaden, men just nu är pokermarknaden tämligen sjuk. Det måste väl rimligen kännas egendomligt att Socialdemokraternas spelpolitik kan sammanfattas i att man inte vill tillåta konkurrens men själva startar nätpoker. En social spelpolitik brukar ju betyda att man begränsar tillgången till spel, särskilt för ungdomar, inte att man profiterar på andras elände. Här har det nyligen varit en annan interpellationsdebatt med Morgan Johansson också om spelmissbruk.

Men ni måste väl rimligen fundera på hur man utvärderar Svenska Spels inträde på pokermarknaden. Jag undrar hur den planeringen ser ut.

Åldersgränserna, herr talman, tar jag upp i nästa inlägg.

Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! För att börja med det sista har ju inte Svenska Spels pokernätsajt startat än. Den kommer att starta ganska snart, så det finns ju tid att fundera lite grann på detta. Jag har ju nyligen tagit över de här frågorna, så jag håller till stor del på att sätta mig in i alla de krångligheter som finns just på spelmarknaden.

Om Lennart Kollmats tycker att jag var otydlig för övrigt, kan jag vara ordentligt tydlig med att jag tycker att det ska utvärderas ordentligt vilka effekter åldersgränserna får. Jag kommer att återkomma till på vilket sätt vi ska följa upp detta och om den argumentation som jag också förstod att Lennart Kollmats stod bakom eller åtminstone inte hade någon annan åsikt om gäller när den prövas i verkligheten, om den fungerar på det sätt som var tänkt.

Jag tror att vi är överens om, Lennart Kollmats, att om inte trycket från pokersajter funnits från en helt oreglerad marknad som strömmar in i Sverige, hade det väl heller aldrig varit tal om att Svenska Spel skulle starta nätpoker. Det tror jag att vi kan vara överens om. Det här är ju mycket att laga efter det läge som råder och att försöka mildra effekterna av den här utvecklingen, som tydligen ingen av oss egentligen tycker är speciellt lustig. Som jag sade i den förra interpellationsdebatten är det den här formen av oreglerat spel som väller in som ligger till grund för de stora problemen.

Det som jag tycker ska prövas ordentligt i det spår som Francke har pekat på när det gäller licensförfarande, och som gör att jag inte vill ha en bestämd uppfattning om detta, är om licensförfarandet kan lösa problemet med det helt oreglerade spelet eller om vi ska ha fler aktörer och ha problemet kvar. Jag tycker att det ska prövas ordentligt hur det ser ut. Runt räknat finns det i dag, påstår de som vet betydligt bättre än jag, 2 000 spelsajter på nätet. Om ett licensförfarande på något sätt skulle begränsa problematiken eller om vi skulle ha den bestående tycker jag ska prövas ordentligt i ett remissförfarande. Sedan kan jag ta ställning till om vi ska titta vidare på om det spåret kan vara en lösning.

Andra vägar som diskuteras, och som också Francke tittat på, är om man kan begränsa penningtransaktioner i nätspel. Jag tycker att det är ett spår som man också kan fundera på om man ska titta närmare på. Det finns också ett ansvar när det gäller de som sköter transaktioner – banker, kortföretag och så vidare – om de medverkar i en verksamhet som inte är förenlig med svensk lag. Hur kan vi hantera det och få ett bättre tryck på det? Det tycker jag också kan vara intressant att titta vidare på.

När det gäller Kollmats tredje fråga om åldersgränser finns det olika åldersgränser enligt svenskt system. De har kommit till på lite olika grunder historiskt sett. Det är kanske inte helt kristallklart i alla delar hur det ser ut. Det finns olika åldersgränser för olika spel. Jag tycker att också den frågan skulle kunna belysas bättre och är beredd att ta med den. När vi efter det att remissförfarandet är klart och ser om vi behöver gå vidare med frågor, skulle vi kunna sätta mera fokus också på det svenska åldersgränssystemet. Om det är optimalt som det ser ut eller om vi skulle kunna ha en reglering som är bättre än i dag är en fråga som jag mycket väl kan hålla dörren öppen för att titta vidare på.

Anf. 42 LENNART KOLLMATS (fp):

Herr talman! Det var bra att Sven-Erik Österberg tog upp detta med åldersgränserna.

Jag har en partikamrat från Dalarna, Daniel Nilsson, som för något år sedan var inne och tittade just på åldersgränserna. Då var det 13 av Svenska Spels 22 spel som inte hade någon åldersgräns nedåt alls. Tycker du verkligen att det är okej att barn och ungdomar i alla åldrar spelar på spel som inte har någon åldersgräns?

Jag gissar att du känner till hur det var en tid tillbaka med fotbollstipset. Förr lämnade man in tipset före kl. 18 på onsdagskvällen och matcherna började på lördagen eller söndagen. Det var inget snabbt spel. Det är ju snabba spel som skapar det spelberoende som är värst. Nu kan man spela fram till minuten före avspark i praktiken. Det är ju en helt annan sak än när tipset infördes och det var tipshysteri någon gång på 30-talet.

Vi har åldersgränsen 18 år för Jack Vegas och Miss Vegas, och det tycker jag är bra. Det är bra också att det är åldersgräns på 20 på kasino. Men jag har en fundering – jag gladde mig åt att du kan tänka dig att ta upp det här, men jag tycker att det är ganska bråttom – och det är att införa en generell 18-årsgräns för spel och att sedan låta Lotteriinspektionen göra bedömningar om man kan sänka gränsen till 15 år för olika spel. Lägre än så tycker jag faktiskt inte att det finns skäl att gå. I så fall tycker jag att man jobbar riktigt förebyggande. Just Lotteriinspektionen, som ju har översynen av de här spelen och också har kontakt med Folkhälsoinstitutet, skulle kunna bedöma vad det är som påverkar när det gäller spelberoende.

I övrigt tycker jag att det var väldigt bra det du sade, att en utvärdering behöver göras. Pokerspelet är ett stort bekymmer. Spel kan ju för många vara väldigt roligt, och är det för de allra flesta. Det stora bekymret som har uppkommit nu med pokerspel skvätter ju över på nästan alla andra spel också, och det blir en negativ stämpel på något som för så många faktiskt är positivt. Men då måste vi, precis som vi gör med alkoholen, ta tag i hur vi förebygger missbruk.

När det gäller reklamen har vi ju tagit klar ställning. Vi ska inte göra spritreklam i Sverige. Vi hade tidigare ett vinreklamförbud, som i och för sig är mer eller mindre borta i dag. Då tycker jag att det är lite märkligt att det finns spelföretag som har tillstånd i Sverige, inte minst också Svenska Spel, som har rätt att göra tv-reklam i kanaler som sänds från andra länder och i, tror jag också, TV 4. Är det något att fundera över att ta bort tv-reklamen, som ju har väldigt stort genomslag även när det gäller spel, med tanke på riskerna för spelmissbruk?

Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag ska inte säga så mycket mer om åldersgränserna. Jag tror att jag var så tydlig som jag kan vara med att jag tycker att vi ska se över de olika åldersgränserna. Sedan har man av tradition inte haft någon åldersgräns när det gäller lotterier. Det är väl inte heller precis de spelen som är beroendeframkallande, och där finns också något slags internationell praxis. Men vi behöver inte binda oss där. När det gäller åldersgränser kan jag gå Kollmats ganska mycket till mötes. Jag tycker att det är något som vi ska beakta framgent när vi tittar på spelfrågor och det som behöver tittas närmare på i samband med remissomgången.

*Svar på
interpellationer*

Francke tog också upp marknadsföringsdelen i sin utredning, och jag har själv sagt att jag ibland tycker att marknadsföringen av svenska spel är ganska aggressiv och ger ett intryck av att det är lätt att vinna pengar. Det är klart att syftet är att man ska spela mer och att man ska känna att man har chansen att vinna. Jag tycker att det finns skäl att beakta vad remissinstanserna säger också i den här delen.

Sedan har vi en problematik. Som jag sade också i förra interpellationsdebatten får vi inte dra en slöja omkring oss när det gäller svensk spelmarknad och tro att de stora problemen finns där, även om vi ska ha det i fokus. Det vi behöver rikta gemensamma krafter på är hur vi hantarer den spelmarknad som väller in här i Sverige där vi ser de riktigt stora farorna, där det är oreglerat. Inga åldersgränser gäller över huvud taget där för nätpokerspel, och ungdomar och även andra spelar sig i fördärvet.

Sedan kan jag inte låta bli att bemöta Lennart Kollmats, fast jag tror att vi är helt överens om det här också. Det finns en oetik i hela pokerspelet. Det berättas också för mig hur det går till. Man pratar ju om både hajar och fiskar här. De som är riktigt slipade går omkring på de här sajterna och går så att säga in där de snälla fiskarna finns, alltså där de oerfarna spelarna finns. Det är där man har chansen att kamma hem potterna och vinna pengar. Man snurrar runt på de här sajterna och letar sig fram.

Utifrån rent mänskliga och humanistiska värderingar, vilket är viktigt när man ska stå för det här, tycker jag att detta framstår som väldigt oetiskt. Man kan tänka lite grann på det, när pokermiljonärer som har spelat på de här sajterna visar upp sig i medier och sådant, och på vilka det är som har betalat de pengar som ligger bakom. Så det finns mycket som är trist. Därför finns det också skäl att fundera vidare på hur vi kan styra upp det här, reglera det här så att man tillfredsställer ett spelbehov som finns på ett sätt som följer regler och som går till väga på ett etiskt och bra sätt.

Ett av skälen till att Svenska Spel fick den här möjligheten är ju just att de har en reglerad marknad. Man vet att om man spelar där finns det begränsningar när det gäller insatserna, men framför allt vet man också att man har ett rättsskydd som konsument och som spelare på ett annat sätt än när man går ut på någon av de andra 2 000. Alla är naturligtvis inte sådana. Det finns alla grader. Men man vet aldrig var man hamnar om man går ut på en sajt. Skulle man på något sätt behandlas på ett felaktigt sätt där har man ju ingen rättssäkerhet över huvud taget som spelare. Det kan alltså vara ett spel att spela, om man får uttrycka sig på så sätt.

Till sist ska jag också säga att marknadsföringen finns med hos Francke. Det blir också belyst, den del som han har pekat på i sin utredning. Där tror jag också att det är viktigt att se vad remissinstanserna säger innan man absolut har en bestämd uppfattning om hur man ska hantera det vidare.

Anf. 44 LENNART KOLLMATS (fp):

Herr talman! Jag måste säga, Sven-Erik Österberg, att jag tycker att ditt muntliga besked om åldersgränserna är bättre än det skriftliga. Du är ju beredd att ta tag i det hela. I det skriftliga svaret sade du att du i princip tyckte att det var bra som det ser ut i dag. Det finns ju olika spelfor-

mer, och jag hängav mig inte på något sätt åt en lovsång till pokerspelet. Tvärtom beklagar jag att det har blivit den utveckling det har blivit. Men vi måste ändå beakta att det finns de som har glädje av spel över huvud taget. Det var det jag var inne på.

Sedan finns det ett spel som enligt Spelberoendes förening är lite extra bekymmersamt. Det är faktiskt ett så, tycker man, harmlöst spel som Bingolotto, beroende på att när det sänds i tv vinner alla. Det finns över huvud taget ingen som förlorar i de programmen. Det är rätt intressant, och det är något att notera.

Ja, vi har en spelmarknad som väller in. Men den spelmarknad som väller in kan ju inte mötas med ännu tuffare reklam, ännu mer reklam med högre vinstchanser och liknande. Där tror jag faktiskt att vi är helt eniga. Samtidigt är jag bekymrad. Jag var inne i går – eller förrgår tror jag att det var – på Svenska Spels hemsida. Där ser jag att det fortfarande är så att du får 25 kr eller att du får en trisslott om du vill börja. Jag tycker att den sortens marknadsföring som princip, även om 25 kr inte är så mycket i sig, faktiskt är förkastlig. Man ska få pengar för att börja spela och se om det här fungerar.

Det är möjligt att det kommer något om detta i motionsform, eller ännu hellre i en proposition till hösten, efter valet, att vi kan införa något slags generell åldersgräns med undantag i stället för den nuvarande situationen.

Anf. 45 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Ser Lennart Kollmats till att jag är kvar efter valet så lovar jag att det ska bli proposition om åldergränser. Det kan vi vara överens om. Det kanske inte var riktigt det Lennart Kollmats menade. Det kan vi ta en annan debatt om sedan.

Jag tänkte säga att det här med gratislotterier har vi väl alla råkat ut för i någon form. Jag delar Lennart Kollmats syn. Jag tycker att det är ett gränsfall i fråga om marknadsföring. Gratislotterier faller ju utanför lotterilagen. Vi har väl alla fått sådana här kuvert där man vinner på alla tre lotterna. Det är dock inte Svenska Spel som står bakom det, utan det kan vara vilket företag som helst. Men det fordrar någon form av insats och så vidare, vilket leder till att man hamnar i en bokklubb eller vad det är. Där tycker jag att man kan ha verkliga dubier över hur det fungerar.

Sedan tror jag att man ska nämna en sak som jag inte håller med Lennart Kollmats om, och jag vet inte riktigt hur han menar heller. Jag tror att det är få som har drabbats av spelberoende när de har spelat Bingolotto, om man säger så. Jag har själv spelat Bingolotto – inte för att jag är speciellt spelintresserad utan för att jag har gynnat den lokala fotbollsklubben och så vidare. Det tar ju en vecka innan man kan köpa en ny lott, och då hinner man återhämta sig efter det spelscenario som varit. Det finns andra saker som är väldigt mycket mer bekymmersamma.

Sedan finns det problem också med Svenska Spel. Det gäller hur man möter den här konkurrensen. Man kan bara se vad som tornar upp sig inför kommande fotbolls-VM, hur man spelar på det här, hur man går ut och ger återbäring i vinst med höga procenttal. Där blir Svenska Spel med sina regler utkonkurrerade, och andra tar över. Det är klart att det där är ett bekymmer. Vi får en marknad som är oreglerad som tar över. De reglerade marknaderna, som vi är bekymrade över, tappar andelar.

Det är en del av den huvudproblematik som vi också måste hantera framöver. Jag ska göra vad jag kan på den punkten och kommer också att återkomma när remissinstanserna sagt sitt gällande hur vi vill leda det här arbetet vidare för att få en bättre spelsituation i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2005/06:243 om dyslektiska barn

Anf. 46 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Ana Maria Narti har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att snabbt och energiskt hjälpa de dyslektiska barnen samt vilka åtgärder jag tänker vidta för att garantera föräldraföreningens möjlighet att vidareutveckla sin verksamhet med mera.

Låt mig inledningsvis slå fast att alla elever ska ha lika tillgång till utbildning och att utbildningen ska vara likvärdig varhelst den anordnas i landet. Så står det i skollagen, och detta är en viktig princip för den socialdemokratiska regeringen. För att leva upp till denna princip behöver en del elever mer stöd än andra. I detta sammanhang har statsbidraget till personalförstärkning i skola och fritidshem som infördes 2001 varit mycket framgångsrikt. Under en femårsperiod anställs ca 15 000 lärare och andra specialister. Att personaltätheten ökar i skolan är särskilt viktigt för elever i behov av särskilt stöd. Detta avspeglas också tydligt i kommunernas prioritering. Sedan bidraget infördes har antalet lärare i specialpedagogik ökat med 17 % i grundskolan.

Ana Maria Narti frågar vad jag tänker göra för barn med dyslexi. Jag är glad att jag får just den frågan. Under min tid som skolminister har jag aktivt arbetat för att förbättra situationen för dessa elever. Utöver åtskilliga, redan vidtagna, åtgärder vill jag nämna tre insatser som regeringen har vidtagit de senaste månaderna och som alla syftar till att stärka elevernas läs- och skrivutveckling.

Den första insatsen rör lärarkompetensen som är av särskild vikt när det gäller elevernas språk-, läs- och skrivutveckling och för att tidigt kunna upptäcka och åtgärda särskilda behov, till exempel läs- och skrivsvårigheter, dyslexi. Regeringen har därför uppdragit åt Myndigheten för skolutveckling att i samverkan med Specialpedagogiska institutet och berörda lärarutbildningar utforma ett utbud av utbildningar. Kommunerna ska också stödjas så att de kan erbjuda kompetensutveckling för så många lärare som möjligt som undervisar i de lägre åldrarna. Myndigheten för skolutveckling får för år 2006 disponera 10 miljoner kronor för att täcka utgifter som är förenade med uppdraget.

Den andra insatsen som jag vill nämna är att regeringen har gett Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att bygga upp och bedriva ett nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling. Målen för centrumet är att bidra till höjd kompetens hos lärare i förskola och skola, främja kontakterna mellan forskningen och skolan samt främja intresse och motivation för läsning och skrivning hos barn och ungdomar i förskola och skola. Ett särskilt mål för centrumet är att ta fram och sprida goda exempel och erfarenheter när det gäller undervisning av elever med

läs- och skrivsvårigheter, dyslexi. Myndigheten ska i årsredovisningen för år 2008 redovisa uppnådda resultat samt en utvärdering av arbetet.

Den tredje insatsen är att regeringen har gett Specialpedagogiska institutet i uppdrag att erbjuda läromedelsförlag på marknaden ekonomiskt stöd i syfte att utveckla och producera läromedel, kurs- och skönlitteratur i Daisyformat – Digital audio-based information system – speciellt anpassade för barn, ungdomar och vuxna med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi eller synskada. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2006.

Ana Maria Narti frågar också om bidrag från Socialstyrelsen till Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn genom ett särskilt organisationsbidrag. Jag hänvisar i denna fråga till de svar som socialminister Berit Andnor gav den 8 februari på fråga om föräldrastöd till dyslektiska barn och den 15 februari om stöd till Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn.

Anf. 47 ANA MARIA NARTI (fp):

Herr talman! Tack, skolministern! Det är glädjande att skolministern fick frågan, och det är glädjande att jag fick svaret. Det är nämligen väldigt mycket som är intressant i det här svaret. Ändå kan jag inte säga att jag är vare sig stolt eller nöjd. Om denna förening, som hjälper barnen och som har producerat så många intressanta läromedel, slutar agera har hela skolsystemet i Sverige upplevt en stor förlust. Det är väldigt intressant med kommande projekt, åtgärder som ska ge resultat 2008 och så vidare, men förlusten sker nu!

Det finns också någonting mycket negativt i sättet att skaka av sig ansvaret för detta från olika statsråd. Det gäller vårt system av relationer mellan myndigheter å ena sidan och det civila samhället å den andra.

Min övertygelse är att den starkaste skapande kraften i en demokrati kommer från frivilliga insatser, från eldsjälarna, från människor som satsar enormt mycket energi och tid på att lösa ett svårt problem i vardagen. Vi i Sverige hänvisar alla dessa grupper till ett bidragssystem som är osäkert. Man vet aldrig vad man får året därpå. Man vet aldrig om man kan överleva. Man har aldrig en kontinuitet i arbetet.

Dessutom är detta system byggt på ett enligt min uppfattning destruktivt sätt att räkna i mängd. Om en förening inte har representanter i jag vet inte hur många län döms denna förening till döden. Jag tycker att det nu är dags – jag har till och med skrivit en motion om det – att börja titta på innehållet i det arbete som det civila samhället presterar, inte på antalet medlemmar eller på geografisk spridning. Det är inte det som är viktigt. Här kan statsrådet Baylan mycket väl samarbeta med de andra statsråden för att snabbt förändra den här situationen.

Vad som händer med Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn är inte alls ovanligt. Det är mycket vanligt. Jag har sett så många vackra initiativ, i kvinnoorganisationer eller i invandrarföreningar, strypas av de här fyrkantiga sätten att behandla det civila samhället.

Det finns ingenting som hjälper skolan så mycket som föräldrarnas engagemang. Vill ni mörda det, gör det! Men då har ni tagit på er ett stort ansvar.

Prot. 2005/06:76
21 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 48 BIRGITTA SELLÉN (c):

Herr talman! Jag ville också gärna vara med i den här diskussionen om dyslektiska barn. Först kan jag väl säga till Ana Maria Narti att jag inte tror att skolorna är passiva. Däremot behövs det mer kunskap bland personalen. Därför tycker jag att det är väldigt bra att skolministern nu vill driva på i lärarutbildningen och även ha kompetensutveckling för dem som redan är i skolan.

Här säger ministern att detta gäller dem som undervisar barn i de lägre åldrarna. Först och främst är det viktigt att denna utbildning och kompetensutveckling kommer snabbt, men den måste gälla samtliga lärare. Det är inte bara bland barn i de lägre åldrarna dessa problem finns. Dyslexin försvinner inte för att barnen har lärt sig att läsa.

Det blir ju mer och mer fakta i läroböckerna från det att man börjar fyran. Det är en otrolig skillnad mellan trean och fyran, som ministern säkert känner till. Det handlar om att man ska kunna förstå, läsa och ta till sig dessa fakta. Texten blir svår, du ska förstå den, och så har du problem att ta till dig den. Då är det viktigt att man vet hur man gör. Det måste alla lärare känna till.

Det kan behövas att man läser in på band. Därför är det väldigt bra med de pengar till Daisy som ska komma. Det är som sagt bra även för de synskadade. Det är viktigt att lärare och föräldrar vet att det kan hjälpa att skriva stödord i marginalen i boken – naturligtvis under förutsättning att man får behålla läroboken, vilket ju inte är så vanligt. Det är jätteviktigt att veta att man måste jobba tillsammans, kanske att man jobbar med eleverna på fritis och att föräldrarna jobbar med eleverna. Det är oerhört viktigt att även föräldrarna är involverade.

Från Centerpartiets sida har vi uppmärksammat detta i våra motioner. Vi har under en treårsperiod en budget på 1,2 miljarder just för att hjälpa elever som har behov av hjälp på grund av att de är dyslektiker.

Skolministern talar i sitt svar om att utbildningen ska vara "likvärdig". Jag fastnar och studsar till lite grann varje gång jag hör Socialdemokraterna prata om detta med "likvärdig". Det kan tolkas som att det ska vara lika. Ibland tänker jag att det kanske är därför vi ser problemet med alla som i dag lämnar skolan utan att ha godkända kunskaper: Man har inte fått injektionen att man verkligen måste individualisera, för Socialdemokraterna pratar bara om det likvärdiga. Alla elever stöps i samma form och ska gå nio år i grundskolan utan att man har sagt att det är kunskapsmålen som gäller för när de ska sluta. Det är därför vi i alliansen pratar så oerhört mycket om kunskapsmålen.

Där kommer dyslektikerna i kläm därför att de inte får den hjälp de behöver.

Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn har dock skrivit ned och gett väldigt många goda råd. Jag träffade av en händelse i går en kille som är drygt 30 år och dyslektiker. Jag visste det inte förut; han bara lyfte fram det till mig självmant. Jag hade ingen aning om att jag ens skulle komma att delta i dagens debatt. Han berättade om material som han hade fått från föreningen. Han visade det för sin mamma, som är elevassistent och som genast tog det med sig till skolan. När hon sedan kom hem frågade han: Vad hände? Alla ville läsa det, blev svaret. Jag fick inte ta hem det på en gång. Lärarna kände att här finns någonting som man kan jobba med.

Den här föreningen känner ju till hur deras barn mår. Det är alltså oerhört viktigt att de får fortsätta att jobba. De kan lära lärarna. Jag har själv varit lärare och jobbat med dyslektiska barn. Jag hade en kille som jag testade om han var dyslektiker eller inte. När han läste ordet ”fall-skärm” läste han ”fläskkräm”. Det kan inte båda gott för framtiden om man inte får hjälp i tid.

Anf. 49 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Jag ska försöka fatta mig kort. När det gäller dyslexi är det mycket riktigt som Birgitta Sellén säger: Det måste naturligtvis ges hjälp och stöd under hela skolgången eftersom behoven ser annorlunda ut.

Jag förstår tyvärr inte diskussionen kring ordet ”likvärdig”. Det är ju precis tvärtom: Likvärdig betyder jämlik i den meningen att man ska ha den hjälp och det stöd man behöver. Eftersom barn har olika förutsättningar innebär det att man måste se till att fördela resurserna olika för att ge lika möjligheter.

Här går ju skiljelinjen mellan socialdemokratisk skolpolitik och borgerlig skolpolitik. Där pratar man ofta om ett skolpengssystem på nationellt plan, där det naturligtvis med nödvändighet måste vara lika. Det är precis den rikriktningen vi inte vill ha. Det är behovet som ska styra.

Att jag pratar om kompetensutveckling i tidiga årskurser beror naturligtvis på att vi ska ha tidig upptäckt. Inget barn ska behöva gå med kunskapsluckor och all den vånda det betyder ända upp till fyran, femman eller sexan. Man ska upptäcka detta tidigt och sätta in stödåtgärder tidigt, och dessa ska följa med under hela skolgången. Det tycker jag är väldigt viktigt.

För att det ska vara möjligt måste vi naturligtvis finansiera skolan på ett sådant sätt att det finns gott om resurser så att den hjälpen och det stödet kan sättas in.

Birgitta Sellén nämnde alliansens skolpolitik. Jag har gått igenom vad det är för skolpolitik man vill driva. Det är oerhört oroväckande när man läser i ert gemensamma dokument att ni inte är överens om finansieringen av den svenska skolan. Om ni inte är överens om finansieringen och det också sätts i ljuset av att ni har stora ambitioner om skattesänkningar skulle jag som förälder vara oerhört orolig över vilken skola vi skulle få om olyckan skulle vara framme och vi får en borgerlig regering. Ni är över huvud taget inte överens om finansieringen av skolan men överens om att skatterna ska sänkas med 250 miljarder totalt sett.

När det gäller enskilda föreningar har jag redan lämnat svar. Det kan låta formalistiskt, men som statsråd har jag den djupaste respekt för Sveriges grundlag. Där står det tydligt att vi som statsråd ska avhålla oss från att kommentera eller lägga oss i enskilda fall, för den delen också i myndighetsutövning. Utöver det hänvisar jag till statsrådet Berit Andnor som vid flertalet tillfällen har lämnat svar här i kammaren för regeringens räkning.

Anf. 50 ANA MARIA NARTI (fp):

Herr talman! Nej, det ska inte bli ministerstyre i Sverige, men jag hyser inte någon tvekan om att ett statsråd kan ta vissa initiativ, till exempel hitta skapande lösningar för att en viktig verksamhet inte ska försvinna.

Jag tycker över huvud taget att det är lite trist att man nu börjar polemiserar från de olika sidorna och blocken när det gäller en viktig verksamhet som kommer nedifrån samhället och som behöver kunna utvecklas.

Det har till exempel skapats en myndighet för flexibelt lärande. Den är till just för den sortens spridning av kunskap som skulle kunna fungera perfekt om myndigheten skulle samarbeta med föreningen och sprida den kunskap som finns i föreningen till alla lärare i hela landet. Systemen finns men också de täta skiljeväggarna mellan olika delar av samhället som gör att systemen ibland går i tomme. När det finns skapande kraft, bra studiematerial och positiva erfarenheter bör staten, kommunen eller departementet kunna köpa den kunskapen från det civila samhället. Det finns ingenting som hindrar det, enligt vad jag vet. Men det är inte så vanligt, och då gör man inte det. Det är inte bra i en demokrati med denna ständiga försvagning av det civila samhället som jag har kunnat bevittna under många år.

Anf. 51 BIRGITTA SELLÉN (c):

Herr talman! Likvärdig – det är bra att skolministern talar om vad han menar med det, och tydligt och bra. Jag hoppas att det skrivs ut tydligare och bättre också i era handlingar. Skolan måste ju anpassas efter varje individ. Dyslektiker kan behöva föreläsning, medan andra elever klarar att läsa in texten själv. Därför: Ta till vara de kunskaper som föreningen för dyslektiska barn har! Låt den leva vidare! Ge den möjligheter att sprida sina kunskaper!

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott: 2005/06:FPM48 Kommissionens årliga framstegsrapport – Lissabonstrategin *KOM(2006)30* till näringsutskottet

13 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde

Talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde fredagen den 27 januari inkommit.

14 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Framställning
2005/06:RRS15 till kulturutskottet

15 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Socialutskottets betänkanden 2005/06:SoU11 och SoU12
Lagutskottets betänkanden 2005/06:LU16 och LU17
Försvarsutskottets betänkanden 2005/06:FöU4 och FöU5
Utbildningsutskottets betänkanden 2005/06:UbU3, UbU6 och UbU9

16 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Motion
med anledning av skr. 2005/06:91 Anställningsvillkor i bemanningsföretag
2005/06:A1 av Annelie Enochson m.fl. (kd)

Konstitutionsutskottets betänkanden
2005/06:KU14 Tryck- och yttrandefrihetsfrågor, m.m.
2005/06:KU25 Regional demokrati

Justitieutskottets betänkande
2005/06:JuU12 Hemlig teleavlyssning, m.m.

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2005/06:AU4 Elektronisk informationsöverföring hos arbetslöshetskassorna och inom Arbetsmarknadsverket

Bostadsutskottets betänkande
2005/06:BoU7 Plan- och byggfrågor

17 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 20 februari

2005/06:265 av *Anders Ygeman (s)* till statsrådet Jens Orback
Demokratiska mötesplatser
2005/06:266 av *Alice Åström (v)* till justitieminister Thomas Bodström
Integritet
2005/06:267 av *Per Landgren (kd)* till statsrådet Sven-Erik Österberg
Bankkrisen och expertpanelen

2005/06:268 av *Kalle Larsson* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen i Myanmar

2005/06:269 av *Charline Pålsson* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Fågelinfluensan

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 mars.

18 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 20 februari

2005/06:1045 av *Tina Acktoft* (fp) till socialminister Berit Andnor
Könsneutral bedömning av LSS för barn

2005/06:1046 av *Carl B Hamilton* (fp) till statsrådet Morgan Johansson
Vistelsebegreppet för skärgårdsbor

2005/06:1047 av *Margareta Pålsson* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Stöd till trillingföräldrar

2005/06:1048 av *Ulrik Lindgren* (kd) till socialminister Berit Andnor
Funktionshindrade kvinnor

2005/06:1049 av *Gudrun Schyman* (-) till statsrådet Morgan Johansson
Dubbel diskriminering av funktionshindrade kvinnor

2005/06:1050 av *Michael Hagberg* (s) till statsrådet Morgan Johansson
Hästens betydelse för friskvård och rehabilitering

2005/06:1051 av *Rigmor Stenmark* (c) till statsrådet Hans Karlsson
Politiska uppdrag och sjukskrivning

2005/06:1052 av *Gunnar Nordmark* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
Stölder av kulturföremål

2005/06:1053 av *Gudrun Schyman* (-) till justitieminister Thomas Bodström
Kvinnors skydd vid frisläppande av våldsmän

2005/06:1054 av *Charline Pålsson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Narkotikahandel över Internet

2005/06:1055 av *Else-Marie Lindgren* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Kommunikationssystemet Rakel

2005/06:1056 av *Martin Andreasson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Demonstrationsfrihet i Ryssland

2005/06:1057 av *Susanne Eberstein* (s) till statsrådet Ulrica Messing
E-postadresskapning

2005/06:1058 av *Christer Nylander* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Rättssäkerhet vid trängselskatt

2005/06:1059 av *Cecilia Wikström* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds

Demokratistöd till Iran

2005/06:1060 av *Gunnar Nordmark* (fp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Stölder av kulturföremål

Prot. 2005/06:76
21 februari

den 21 februari

2005/06:1061 av *Åsa Torstensson* (c) till statsrådet Jens Orback
Statliga myndigheters ansvar att förebygga diskriminering

2005/06:1062 av *Lars Wegendal* (s) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Nordisk språkförståelse

2005/06:1063 av *Else-Marie Lindgren* (kd) till socialminister Berit Andersson

Stöd till handikappade kvinnor

2005/06:1064 av *Hans Backman* (fp) till statsrådet Hans Karlsson
Heltid och deltid

2005/06:1065 av *Hans Backman* (fp) till finansminister Pär Nuder
Hämmande skatter

2005/06:1066 av *Hans Backman* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Flygskattens konsekvenser för Norrland som region

2005/06:1067 av *Lena Adelsohn Liljeroth* (m) till statsrådet Hans Karlsson

Smidigare regler för övergångsanställningar

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 mars.

19 § Kammaren åtskildes kl. 16.06.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om parentation.....	1
3 § Meddelande om frågestund	1
4 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation.....	1
5 § Svar på interpellation 2005/06:250 om biståndet till den paramilitära demobiliseringen i Colombia.....	2
Anf. 1 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	2
Anf. 2 ALICE ÅSTRÖM (v).....	3
Anf. 3 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	4
Anf. 4 ALICE ÅSTRÖM (v).....	5
Anf. 5 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	5
Anf. 6 ALICE ÅSTRÖM (v).....	6
Anf. 7 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	6
6 § Svar på interpellation 2005/06:244 om åtgärder mot spelmissbruk.....	7
Anf. 8 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s).....	7
Anf. 9 ELSE-MARIE LINDGREN (kd).....	8
Anf. 10 LARS-IVAR ERICSON (c).....	9
Anf. 11 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s).....	9
Anf. 12 ELSE-MARIE LINDGREN (kd).....	10
Anf. 13 LARS-IVAR ERICSON (c).....	11
Anf. 14 GABRIEL ROMANUS (fp).....	11
Anf. 15 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s).....	12
Anf. 16 ELSE-MARIE LINDGREN (kd).....	13
Anf. 17 GABRIEL ROMANUS (fp).....	14
Anf. 18 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s).....	14
7 § Svar på interpellation 2005/06:229 om statsbidrag till handikapporganisationer	15
Anf. 19 Socialminister BERIT ANDNOR (s).....	15
Anf. 20 ELINA LINNA (v).....	16
Anf. 21 Socialminister BERIT ANDNOR (s).....	17
Anf. 22 ELINA LINNA (v).....	17
Anf. 23 Socialminister BERIT ANDNOR (s).....	18
Anf. 24 ELINA LINNA (v).....	19
8 § Svar på interpellation 2005/06:249 om OPS-lösningar inom försvarsanknuten verksamhet i Arboga.....	19
Anf. 25 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s).....	19
Anf. 26 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	20
Anf. 27 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s).....	21
Anf. 28 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	22
Anf. 29 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s).....	23
Anf. 30 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	24
Anf. 31 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s).....	24
9 § Svar på interpellation 2005/06:226 om fortsatt utredning om lotterilagen	24

Anf. 32	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	24
Anf. 33	GUNNAR AXÉN (m)	25
Anf. 34	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	26
Anf. 35	GUNNAR AXÉN (m)	27
Anf. 36	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	27
Anf. 37	GUNNAR AXÉN (m)	29
Anf. 38	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	29
10 §	Svar på interpellation 2005/06:251 om dagens spelsituation	30
Anf. 39	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	30
Anf. 40	LENNART KOLLMATS (fp)	30
Anf. 41	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	32
Anf. 42	LENNART KOLLMATS (fp)	33
Anf. 43	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	33
Anf. 44	LENNART KOLLMATS (fp)	34
Anf. 45	Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	35
11 §	Svar på interpellation 2005/06:243 om dyslektiska barn	36
Anf. 46	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	36
Anf. 47	ANA MARIA NARTI (fp)	37
Anf. 48	BIRGITTA SELLÉN (c)	38
Anf. 49	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	39
Anf. 50	ANA MARIA NARTI (fp)	39
Anf. 51	BIRGITTA SELLÉN (c)	40
12 §	Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	40
13 §	Anmälan om inkomna uppteckningar från EU- nämndssammanträde	40
14 §	Hänvisning av ärenden till utskott	40
15 §	Förnyad bordläggning	41
16 §	Bordläggning	41
17 §	Anmälan om interpellationer	41
18 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	42
19 §	Kammaren åtskildes kl. 16.06	43

